

**EUSKO LEGEBILTZARRA
PARLAMENTO VASCO**

LAGUN EGITEKO ANIMALIAK BABESTEKO LEGE-PROPOSAMENA

ZIOEN AZALPENA

Etxeko eremuan animaliekin bizitzea ohitura errotua da gizarteetan. Azken urteotan, gainera, nabarmen egin du gora etxeetan bizi diren animalien kopuruak.

Animalien portaerari buruzko ezagutza zientifiko handiagoa eta haien ongizateari eta babesari buruzko sentsibilitate sozial gero eta handiagoa oinarri hartuta, lege-garapen nabarmena gertatu da arau-maila guztietan.

Horri guztiari gehitu behar zaio, gure inguruneko garapen sozial eta kulturalaren maila handiagoari esker, eta animaliak eskubideen subjektu gisa hartzearen aldeko korrante ideologikoei eta pentsaera-korronteei esker, aldaketa-prozesu bat gertatzen ari dela animaliekiko errespetua kontuan hartzean eta guztiontzako babes- eta ongizate-maila handiagoaren aldeko sentsibilizazioan.

Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuan animalien ongizateari buruz zegoen kezka Lisboako Tratatuarekin indartu zen, baserriko animaliak izaki sentikortzat hartuta. Horrela, ulertzen du animaliak plazera eta mina sentitzeko gai direla eta, ezaugarri hori kontuan hartuta, ezin direla objektu huts gisa tratatu.

Bestalde, lagun egiteko animaliak babesteko Europako Hitzarmenak lege-eskakizun berriak ekarri ditu, hala nola arrazoi estetikoengatik animaliak mutilatzeko debekua eta animalien ongizaterako eta edukitzeko oinarrizko printzipio batzuk ezartzea.

Zigor Zuzenbidearen esparruan, Zigor Kodearen ondoz ondoko erreformek animalien ongizatea, osotasuna eta bizitza babestu beharreko ondasun juridiko gisa aitortzea ere ekarri dute berekin, gizarteak larritasunagatik eta krudeltasunagatik gaitzespen penala merezi duten jokabideei aurre egiteko.

Administrazio-arloan, bai autonomia-erkidegoetako agintariek, bai udalekoek, animaliak babesteko arauak erreformatu dituzte, animalien babes-maila handitzeko.

Euskadin, Animaliak Babesteari buruzko urriaren 29ko 6/1993 Legea aitzindaria izan zen arlo horretan, helburutzat hartu baitzituen "animalien defentsa eta babesa jasotzea, bermatzea eta sustatzea", bai eta "sentsibilitatea areagotzea ere, gizarte modernoaren berezko jarrera humanitarioa oinarritutako hezkuntzaren bidez".

Lege horrek irismen zabala eman zion babes horri, bai babestutako animalien tipologiagatik, bai haiei dagokienez jaso zuen betebeharren eta zigorren araubideagatik, besteak beste, abandonatzeari eta identifikatzeari dagokionez, eta bere garaian aitzindariak izan ziren xedapenekin, hala nola tratu txarren zantzen aurrean animaliak kautelaz kentzea, zehapen-ebazpenean animaliak eskuratzeko desgaikuntza, edo adingabeen aurrean egindako tratu txarrak irizpide larrigarri hartzea.

Hala ere, gure inguruneko bilakaera zientifiko eta soziala, ordenamendu juridikoen garapena eta lege honen aplikazio praktikoaren esperientziaren ondoriozko ikaskuntza saihestezina ikusita, ia 25 urtez, beharrezkoa eta premiazkoa da, argi eta garbi, legearen erreforma bati ekitea, Euskal Autonomia Erkidegoa gai honen abangoardian jar dezan.

Aurrekoarekin bat etorritz, lege honen helburua da, halaber, gure gizartean lehendik dagoen sensibilitate hori areagotzea, gizarte modernoaren berezko jokabide humanitarioagoak hartzea sustatuko duen hezkuntzarako oinarriak ezarriz. Udalek onartu dituzten ordenantzek aldaketa garrantzitsuak ekarri dituzte, eta gizarteak normaltasunez sartu ditu.

Lege honen helburua etxeko animaliak eta araudi espezifikoak babesten ez dituen beste espezie batzuk dira.

Legearen I. tituluak animalien elikadurari, higieneari, tratuari, garraioari eta merkataritzari buruzko xedapen orokorrak ezartzen ditu. Arreta berezia jarri da legearen azken helburua izan dadin animalien babes- eta ongizate-maila egokiak lortzea, izaki sentikor diren aldetik.

Horretarako, gehiago zehaztu dira lege honen xede izango diren animalien definizioak, animalien titularren edo arduradunen betebeharrak eta debekatutako jokabideetan, egitez zein ez-egitez. Hala ere, legearen eremutik kanpo geratzen da basa-fauna bere ingurune naturalean babestea eta kontserbatzea, bai eta ehiza- eta arrain-jarduerak arautzea ere; izan ere, jarduera horiek konplexuak eta zabalak direnez, berariazko legeria behar dute, bai eta berariazko araudiak dituzten beste animalia batzuk ere.

II. tituluak bost kapitulutan banatu da, edukia hobeto egituratzen laguntzeko.

Lehenengo kapituluak zenbait arau orokor ezartzen ditu, osasun publikoari, lege honek ukitutako animaliak edukitzeari eta identifikatzeari eta animalien eta pertsonen arteko bizikidetzaren erraztutako duten alderdiak arautzeari buruzkoak. Bigarren kapituluan, berriz, titularrek galdutako edo abandonatutako animaliak babesteko neurriak sartzen dira; horrek eskatzen du, jokabide hori zorrotz zigortzeaz gain, animalia horiek biltzeko zentroak zehatzago arautzea. Gerta daitezkeen osasun-arazoak saihesteaz gain, arreta animalien beren babesean eta ongizatean jartzea da kontua; hala, establezimendu horiek bete behar dituzten baldintzak, animaliak atxikitzeko epeak edo animaliak hiltzeko debekua ezartzen dira, animaliak sartu zirenetik igarotako denbora gorabehera.

Era berean, hirugarren kapituluaren beste zentro mota batzuen baldintza espezifikoak ezartzen dira, aldi baterako edo behin betiko bizitokietarako, eta animalien harrera-etxeei edo babeslekuei erregulazio bat ematen zaie, halako moldean non, konpainiako animalien hazkuntza-, merkataritza- edo trebakuntza-zentroetan bezala, guztiek bete behar dituzten gutxienezko betekizunak jasotzen baitira. Amaitzeko, beste bi kapitulu animaliekin egiten diren ikuskizunak edo lehiaketak arautzeari eta hiriko animalia-populazioak kudeatzeari buruzkoak dira. Horiek, ahal den neurrian, esku-hartzearen xede diren animalientzat edozein sufrimendu saihestuko dute.

III. titulua animaliak babesteko eta babesteko elkarrekin eta horiek Administrazioarekin dituzten harremanei buruzkoa da. Elkarrekin horien funtzioak aldatzen dira, eta Abereen Ongizate eta Babeserako Erakundearteko Kontseilua sortzen da, arlo horretan eskumenak dituzten erakundeen arteko lankidetzak sustatzeko.

IV. tituluak erroldatu, ikuskatu eta zaintzeko neurriak ezartzen ditu, eta Konpainiako Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorra jasotzen du legean, erregistratu beharreko animalien trazabilitatea sendotuz.

V. tituluak arau-hausteen katalogo bat jasotzen du zehapen-araubidean, legeak sartutako berrikuntzen arabera, arau-hausteak eta horiei dagozkien zehapenak Europan eta Estatuan gertatu diren lege-aldaketekin bat etorritik tipifikatzen dira, eta, horrenbestez, erkidego hau aurreratuenetako bat da animalien tratu txarren aurkako babesaren arloan.

ATARIKO TITULUA Xedapen orokorrak

1. artikulua. Xedea eta helburua

1. Lege honen xedea da arauak ezartzea Euskal Autonomia Erkidegoaren lurraldean dauden lagun egiteko animaliak, hiriko basa-animaliak edo gatibu daudenak babesteko eta haien ongizatea, edukitza eta merkataritza bermatzeko, bertan erroldatuta edo erregistratu gabe egon zein ez, eta haien titularren edo arduradunen bizilekua edozein dela ere.

2. Lege honen azken helburua izan behar da animalien babes- eta ongizate-maila egokiak lortzea, izaki bizidun diren aldetik, sentiberatasun fisiko eta psikikoa eta behar etologikoak dituztenak.

3. Helburu hori lortzeko, honako hauek sustatuko dira:

a) Animaliak babestea, zaintzea, errespetatzea eta ondo tratatzea.

b) Abandonuaren eta animalianganako edozein tratu txar fisiko edo psikologikoren aurka borrokatzea, bai eta etxeko animaliangan adopzioa sustatzea ere.

c) Animaliak arduraz edukitzea, eta haiei zor zaien errespetua eta begirunea sustatzea.

d) Lagun egiteko animaliak esterilizatzea eta modu arduratsuan haztea eta identifikatzea, superpopulazioa eta, azkenik, abandonua saihesteko funtsezko zutabe gisa.

e) Prebentzioa animalien edukitzean heztearen bidez, pertsoneri enbarazurik ez eragiteko eta pertsonen animaliekin batera bizitzeak dakartzan ondorio negatiboak saihesteko.

f) Lege hau betetzeko ikuskapenak eta zaintza.

2. artikulua. Definizioak

Lege honen ondorioetarako, definizio hauek aurreikusten dira:

1. Lagun egiteko animaliak: gizakiak, batez ere bere etxebizitzan, aisia eta lagunartea helburu nagusi dituen animalia oro. Lege honen eranskineko a atalean adierazitako txakur eta katu guztiak hartzen dituzte barne, bai eta hudoak ere.

2. Konpainia exotikoko animalia: gizakien mende bizi diren beste animalia batzuk, normalean autoktonoak ez direnak, eta gatibutzaren ohitura hartu dutenak, baldin eta beren premia

etologikoak beren espeziearen arabera ase badaitezke. Lege honen ondorioetarako, eranskinaren B zatian sartutako animaliak hartuko dira halakotzat.

3. Basa-animaliak: modu naturalean bizi eta ugaltzen direnak basa-egoeran, negualdian daudenak edo pasieran daudenak barne, bertakoak edo aloktonoak diren eta ehiza-ahabekizamenak izan dezaketen kontuan hartu gabe.

4. Hiri-animalia basatiak: hirietako eta herrietako hiriguneetan lurralde geografikoa pertsonekin partekatuz bizi diren animalia basatiak.

5. Gatibu dauden animalia basatiak: gatibu izateko baldintzak betetzen dituzten animalia basatiak dira, baina ez ikasteko baldintzak, etxeko lanak egitera bideratuta daudenak, lagun egiteko animalia gisa erabiltzeko.

6. Arriskutsuak izan daitezkeen animaliak: basa-faunakoak izanik eta lagun egiteko animalia gisa erabiltzen direnak, oldarkortasuna gorabehera, pertsoneri edo beste animalia batzuei heriotza edo lesioak eragiteko edo ondasunei kalteak eragiteko gaitasuna duten espezie edo arrazetakoak badira.

Arriskutsuak izan daitezke, halaber, erregelamendu bidez zehazten diren lagun egiteko animaliak, eta, bereziki, arraza-tipologia baten barruan dauden txakurrei dagozkienak, baldin eta, izaera oldarkorra, tamaina edo masailezurraren potentzia izateagatik, gaitasuna badute pertsoneri edo beste animalia batzuei heriotza edo lesioak eragiteko eta ondasunei kalteak eragiteko.

7. Ekoizpen- edo errenta-animaliak: ekoizteko, ugaltzeko, gizentzeko edo hiltzeko animaliak, barnean direla larrugintzako edo ehiza-jardueretako animaliak, mantenduta, gizenduta edo hazita animalia-jatorriko elikagaiak edo produktuak ekoizteko, edozein industria-erabileratarako edo bestelako merkataritza-edo irabazi-asmoetarako.

8. Banaka identifikatutako animalia: agintari eskudunek aitortutako markatze-sistemaren bat duena, dagokion erregistroan alta emanda dagoena eta titularrak nahitaezko identifikazio-dokumentazioa duena.

9. Animalia galdua: identifikatuta edo identifikatu gabe egonik, norako edo kontrolik gabe mugitzen dena, betiere titularrak edo arduradunak lege honetan ezarritako epearen barruan galdu dela jakinarazi badu. Identifikatutako animalien kasuan, galeraren berri eman beharko zaio Euskal Autonomia Erkidegoko Animaliak Identifikatzeko Erregistroari.

10. Abandonatutako animalia: jatorria edo titularra edo arduraduna identifikatuta egon daitezkeen arren, bide publikotik zirkulatzen ari den edo esparru edo nukleo zoologiko batean utzi duten animalia oro, gerora haren ardura hartzen ez duena, eta galera edo lapurreta salatu ez duena, edo titularrak edo hark baimendutako beste pertsona batek bilketa-zentrotik kentzen ez duena, lege honetan ezarritako epeetan.

Era berean, animalia abandonatutzat joko da titularrari animalia jasotzeko betebeharra jakinarazi zitzaionetik egutegiko zazpi egun igaro badira eta hori gertatu ez bada.

11. Tratu txarrak: animalia bat zaintzearekin, zaintzearekin, albaitaritza-arretarekin edo elikatzearekin zerikusia duen edozein jokabide, ekintzagatik zein ez-egiteagatik, baldin eta jokabide horren bidez animalia mina edo sufrimendua jasaten badu, animalia osasunari kalte eginez, bai eta haren heriotza ere, hori justifikatzen duen kausarik egon gabe.

12. Titularra: espezie bakoitzerako eraturako erregistro ofizialetan halakotzat agertzen dena. Erregistroan inskribatzeko aukerarik ez badago, titulartzat joko da inguruabar hori Zuzenbidean onartutako edozein metodoren bidez frogatzea. Adingabeak eta ezgaituak titular izan daitezke, Kode Zibilean gaitasunari buruz ezarritako erregela orokorrekin bat etorritik.

13. Animalia arduraduna: nahitaez titularra izan gabe, unean-unean edo modu iraunkorrean, animalia zaintzapean, zaintzapean edo jagoletzapean dagoen pertsona fisikoa edo juridikoa.

14. Hiriko felina kolonia: udalerriko eremu publiko jakin batean kokatuta dagoen eta askatasunean edo erdi-askatasunean bizi den katu taldea.

15. Nukleo zoologikoa: animaliekin ostatatzen, mantentzen, hazten edo merkaturatzen duen zentro, establezimendu edo instalazio oro, jarduera nagusia izan ala ez, merkataritza-helburua izan. Definizio honetatik kanpo geratzen dira albaitaritza-zentroak, hau da, kontsultak, ospitaleak edo klinikak.

16. Bilketa-zentroa: titularrek beren borondatez bildu, galdu, abandonatu edo entregatutako animaliak aldi baterako ostatatzeko establezimendua, titulartasun publikokoak edo baimendutako erakunde pribatuetakoak izan, titularrak edo arduradunak jaso arte edo hirugarren bati laga arte.

17. Harrera-etxea: erregistratutako etxebizitza partikularra, bilketa-zentro baten mendekoa. Bertan, abandonatuta edo galduta dauden animaliak daude, behin-behinean zaintzeko, eta animalia higiene- eta osasun-baldintza onak bermatzen zaizkio.

18. Animalientzako babeslekua: agintaritzaren eskudunak baimendutako establezimendua, haien izena edozein dela ere, bildutako, galdutako, konfiskatutako, abandonatutako, erreskatatutako edo titularrek beren borondatez entregatutako animalien etengabeko egonaldi eta mantentze-lanetan aritzen dena. Animalia horiek hil arte egoten dira bertan, eta ezin dira inola ere ustiatu edo saldu.

19. Sakrifizioa: animalia bati eragindako heriotza, animalia-osasunagatik, osasun publikoagatik, segurtasunagatik, ingurumenagatik edo ondare artistiko edo arkitektonikoaren babesarekin zerikusia duten arrazoiengatik, ahalik eta sufrimendu txikiena eragiten duten metodoen bidez, saihestu daitezkeen edozein sufrimendu eraginez eta albaitariaren esku-hartzearen bidez.

20. Eutanasia: animalia bati eragindako heriotza, albaitariaren esku-hartzearen bidez, metodo ez-krudel eta mingarrien bidez, pairamen fisiko baten edo portaera larriko nahasmendu jarraitu eta atzeraezin baten ondorioz alferreko sufrimendurik ez izateko.

21. Animaliak babesteko eta defendatzeko elkartea: legez eraturako irabazi-asmorik gabeko erakundea, helburu nagusitzat animaliak babestea eta defendatzea duena.

22. Animaliak aldi baterako ostatatzeko zentroa: agintaritza eskudunak gune zoologiko gisa baimendutako establezimendua, aldi baterako lagun egiteko animaliak ostatatzeko jarduera ekonomikorako.

23. Animaliak hazteko eta merkaturatzeko establezimendua: agintaritza eskudunak gune zoologiko gisa baimendutako establezimendua, etxeko animaliak hazteko eta/edo saltzeko jarduera ekonomiko baterako.

24. Trebakuntza-zentroak: agintaritza eskudunak nukleo zoologiko gisa baimendutako establezimendua, lagun egiteko animaliak trebatzeko edo hezteko jarduera ekonomiko baterako.

25. Albaitari ofiziala: Administrazio publiko baten zerbitzura dauden albaitaritzan lizentziatutako edo graduatutako pertsonak, indarreko araudiaren arabera lege honetan aipatzen diren eginkizun jakin batzuk betetzeko ardura dutenak.

26. Baimendutako edo gaitutako albaitari profesionala: erregelamendu bidez ezartzen diren eginkizunak betetzeko eskumena duen agintaritzak aitortutako albaitaritzan lizentziatutako edo graduatutako pertsonak.

27. Hiri-izurritea: pertsoneri edo beste animalia batzuei gaixotasunak transferitzen edo habitata eta herritarren ongizatea kaltetzen edo hondatzen parte hartzen duten espezie bereko animaliak, baldin eta haien existentzia denboran zehar jarraitua bada eta haien dentsitatea udalerririko bakoitzean irizpide tekniko objektiboen arabera zehazten den tolerantzia-atalasearen gainetik badago. Kategoria honetan ezin izango dira sartu artikuluko honetako 1. paragrafoan definitutako lagun egiteko animaliak.

3. artikulua.- Salbuespenak

1. Lege honen eremutik kanpo geratzen dira eta beren araudi propioaren arabera arautuko dira:

- a) Ehiza daitezkeen animaliak.
- b) Arrantzatu daitezkeen animaliak
- c) Basafauna bere ingurune naturalean babestea eta kontserbatzea.
- d) Zezen-ikuskizun arautuak.

- e) Ekoizpeneko edo errentako animaliak.
- f) Esperimentaziorako eta beste helburu zientifiko batzuetarako animaliak; aplikatu beharreko araudi sektorialaren arabera arautuko dira.
- g) Hiriko izurria eta haien tratamendua.

2. Lagun egiteko animalia exotikoei, basoko animalia gatibuei edo euren ingurune naturalera itzultzeko asmoz hazitakoei aplikatuko zaizkie lege honen 4. artikulua 1., 2. eta 3. zenbakietan jasotako xedapenak, eta, oro har, izaera sanitariokoak eta abandonu-, bilketa-, harrera-, hilketa- edo eutanasia-arabideari buruzkoak.

I. TITULUA

Animalien titular eta arduradunen betebeharrak

4. artikulua. Animalien titular edo erantzuleen betebeharrak

1. Animalia baten titularra edo arduraduna izango da eragiten dituen kalteen erantzulea, Kode Zibilean xedatutakoaren arabera.

2. Animalien titularrek edo arduradunek betebeharrak hauek dituzte:

a) Animaliak sentibera izateko baldintzaren arabera eta espeziearen, arrazaren eta adinaren arabera tratatzea, behar fisiko eta etologikoak kontuan hartuta, eta heziketa, gainbegiratze eta kontrol egokiak emanez, haien osasunaren eta ongizatearen arduradun izanik; beraz, behar adina zainketa eman beharko dizkiete eta mugitzeko askatasuna bermatuko diete, eusteko sistema iraunkorrak saihestuz.

Era berean, arrisku-egoeretatik edo mina, beldurra edo estresa eragin diezaieketenetatik babestuko dituzte.

b) Ura eta elikadura egokia ematea, higijene- eta osasun-baldintza onetan mantentzea eta beren beharrezko fisiologikotara egokitutako ariketa eskaintzea, baita bizitokia ere, eta beren espeziearen eta arrazaren ezaugarri etologikoak garatzeko moduko giroa.

c) Albaitaritzako tratamendu prebentiboak, aringarriak edo sendagarriak ematea, nahitaezkoak izan zein osasun-egoera onari eusteko beharrezkoak izan. Banakako identifikazioa duten lagun egiteko animalien kasuan, aldian-aldian albaitari-azterketa bat egitea, animalia identifikatzeko agiri ofizialean behar bezala dokumentatuta.

Bai sendagaien preskripzioa, bai albaitaritzako tratamenduak, bai analgesia luzea edo anestesia eskatzen duen edozein ebakuntza albaitaritzan graduatutako edo lizentziatutako pertsona batek egin beharko ditu.

d) Konpainiako animalien kontrolik gabeko ugalketa saihesteko beharrezko neurriak hartzea. Arriskutsuak izan daitezkeen txakurren titularrek, arraza horiek hazteko eta gurutzatzeko baimendutako gune zoologikoak izan ezik, albaitaritzaz-zerbitzu ofizial edo gaitu batek esterilizatu beharko ditu, kirurgia bidez, 12 hilabete bete baino lehen.

e) Animaliak identifikatzeko agiri ofiziala identifikatzea eta erregistratzea, bai eta eguneratuta eta agintaritzaz eskudunaren eskura edukitzea ere, lege honetan edo araudi espezifikotik ezarritakoaren arabera. Dagokion Erregistroari hamar eguneko epean jakinarazi beharko zaio titulartasun-aldaketa, araudi espezifikokoak epe laburragoa duenean izan ezik.

f) Animaliak beti kontrolpean eduki. Txakurren kasuan, hiriko bide eta espazio publikoetan, bai eta higiezin kolektiboen zati komunetan ere, animalia-aren ezaugarrietara egokitutako uhalari eutsiko diote, gehienez ere bi metroko luzerarekin.

Polizia-kidegoetako edo kidego militarretako txakurrak eta behar bezala baimendutako segurtasun-enpresetako txakurrak paragrafo honen aplikazio-eremutik kanpo egongo dira, betiere ezarritako mugek txakur horien izaerari dagozkion funtzioak egitea eragozten badute, eta eginkizun horiek gauzatzen diren bitartean.

Aziendaren gida eta zaintzarako txakurrei betebeharrak hori aplikatuko zaie hirigunean daudenean edo zaintzen edo zuzentzen duten artaldetik 200 metrotik gora daudenean. Animalia horien jabeek uneoro zaindu beharko dute txakurrak kontrolik gabe ez daudela eta mendietan eta hiriguneetan noraezean dabilzala.

Atal hau ere ez da aplikatuko ehiza-txakurren kasuan, ehiza-jarduerak zaintzera doazen pertsonak hori egiteko ahalmena duten lekuetan eta garaietan egiten ari direnean. Ehiza-txakurrak uneoro zaindu behar dituzten pertsonen kontrolpean egon beharko dira.

g) Agintaritzaren eskudunak eskatutako datuak edo informazioa ematea.

h) Erasoen kasuan, animalien titularrak edo arduradunak agintaritzaren eskudunarekin lankidetzan arituko dira, eta indarrean dagoen araudian eraso baten aurreko prozedurari dagokionez ezarritakoa beteko dute.

i) Behar diren neurriak hartzea, animalien edukitzak, edukitzak edo zirkulazioak beldurra sor ez dezan, edo pertsonen, animalien edo gauzei eragozpenak edo arriskua, mehatxua edo kalteak eragin diezazkieten; horretarako, animaliei soziabilitate- eta hezkuntza-probak egingo zaizkie, eta arazo horiek konpontzeko beharrezko tratamenduak egingo zaizkie.

j) Bere zaintzapean dauden animaliek sor ditzaketen kalteak saihesteko beharrezko neurriak hartzea.

k) Animaliei beren gorozkiak espaloietan, pasealekuetan, lorategietan eta, oro har, erabilera komuneko espazio publiko edo pribatuetan utzi ditzaten eragozteko, eta, betiere, kendu eta berehala garbitzea.

l) Konpainiako Animaliak Identifikatzeko Erregistroari jakinaraztea animaliak galdu direla, gehienez ere 5 eguneko epean, eta hil egin direla, gehienez ere 10 eguneko epean.

m) Beren titulartasuneko animalientzat bizi osorako zainketak bermatzea. Titularrak ezin badio arreta eman edozein arrazoiengatik, arduradun bat aseguratuko da, edo animalia-aren titulartasunaren transferentzia egingo du.

n) Erantzukizun zibileko aseguru bat kontratatzea txakurrak edukitzeko eta erregelamendu bidez zehazten diren espezieetarako.

3. Debekatuta dago:

a) Animaliak hiltzea, salbu eta arriskua badago animalien osasunerako, osasun publikorako, segurtasunerako edo ingurumenerako, edo arrazoi historiko, kultural edo arkitektonikoengatik babestutako ondasunak kontserbatzeko, aldez aurretik agintaritza eskudunak txostena eginda.

Nolanahi ere, debekatuta dago bide publikoan animaliak hiltzea, segurtasun-arrazoiengatik izan ezik. Lhes egin duten edo abandonatuta dauden herri barruko bideetatik basa-animaliak eta konpainiako animalia galduak erretiratzeko, animalia hiltzea eragiten ez duten eta ahal den neurrian haren ongizate fisiko eta psikologikoa bermatzen duten prozedurak erabili beharko dira lehentasunez.

b) Animaliei tratu txarrak ematea edo behar ez diren sufrimenduak, kalteak edo larritasunak eragin diezazkiekeen edozein praktika egitea, baita haien heriotza ere.

Bereziki eta modu argigarrian, izaera tasaturik izan gabe, tratu txartzat hartuko dira, besteak beste, honako jokabide hauek:

- Animaliei edozein arma mota erabiliz tiro edo eraso egitea, bai eta animaliei tiro egitea edo material piroteknikoa jaurtitzea ere, eta, oro har, haien bizitza eta osotasuna arriskuan jartzen duen edozein jokabide. Jokabide horiek bereziki larriak izango dira zehapenaren ondorioetarako.
- Zigorren lepokoak erabiltzea, hala nola, pintxo-lepokoak, itotzeko lepokoak, deskarga elektrikoetarako lepokoak eta horiek erabiltzeak mina, ondoeza fisikoa eta/edo psikologikoa eragiten duen beste edozein lepoko-mota.
- Ebakuntza kirurgikoak eta mutilazioak egitea, animalia baten itxura aldatzeko edo albaitaritza-medikuntzari dagokionez sendatu behar ez diren helburuak lortzeko; bereziki, isatsa eta belarriak moztea, ahots-korden sekzioa eta azazkalak eta hortzak erauzteak. Salbuetsita egongo dira populazioak kontrolatzeko eta kudeatzeko beharrezkoak diren identifikazio-markak, albaitari profesional batek bere osasuna eta ongizatea bermatzeko behar terapeutikoa dagoenean egiten dituen ebakuntza kirurgikoak eta ugalketa eragozten dutenak.

- Alkohola, drogak edo botikak ematea justifikazio terapeutikorik edo albaitaritza-agindurik gabe, nahitaezkoa denean, edo inola ere kalte fisiko edo psikikoak eragin diezazkiekeen edozein manipulazio artifizial egitea.
  - Naturaz kanpoko edo espeziearen ezaugarri etologiko eta fisiologikoekin bat ez datozen portaerak eta jarrerak ezartzea edo gauzatzea.
  - Esfortzua edo estresa eskatzen duen jarduera bat egiteko betebeharra, batez ere animalia gaixoak, desnutrizioak, nekatuak edo haurdunaldian daudenak direnean, eta, oro har, eskatzen den esfortzua beren gaitasuna gainditzen duten lanak egitera behartzea.
- c) Animaliak abandonatzea edo haien bizitza arriskuan jar dezaketen egoeretan mantentzea.
- d) Animalien arteko borroka edo ekintza bortitzak eragitea, sustatzea edo antolatzea, edo horietan edozein modutan parte hartzea, bai eta horietan jokabide oldarkorrek sustatzea ere.
- e) Usoi-tiroa edo hegaldi-tiroa.
- f) Animaliak artifizialki manipulatzeko, bai eta tindatzea ere, erakargarri bihurtzeko dibertimendu edo jostailu gisa, merkataritza edo ikuskizunerako edo adierazpen artistikorako euskarri gisa.
- g) Animaliak martxan dauden ibilgailuei lotuta eramatea.
- h) Hiriko basabereak harrapatzea, salbu eta animalien populazioak kontrolatzeko baimendutako jarduerak egiten ari badira. Inola ere ez da haiekin merkataritzan aritzeko baimenik emango.
- i) Basoko animalia autoktonoak ez diren beste animalia batzuk aske uztea edo natura-ingurunean sartzea.
- j) Konpainiako animalien gorpuak ezabatzea, identifikazioa egiaztatu gabe, identifikazioa nahitaezkoa denean, eta administrazio eskudunari ez jakinaraztea identifikatutako konpainiako animalia baten gorpua kendu dela.
- K) Animalia hauek erregistratutako parke zoologikoetatik edo agintaritza eskudunak berriaz baimendutako guneko zoologikoetatik kanpo edukitzea:

1. Artropodoak, arrainak eta anfibioak: hozka edo pozoia pertsonen eta animalien osotasun fisikorako edo osasunerako arrisku larria izan dezaketen espezie guztiak.
2. Narrastiak: espezie pozoitsu guztiak, krokodilo eta kaimanak, eta helduaroan bi kilo edo gehiago dituzten espezie guztiak, keloniarren kasuan izan ezik.
3. Ugaztunak: primate guztiak, bai eta heldu egoeran hamar kilogramoko edo gehiagoko pisua duten basaespezieak ere, espezie haragijaleen kasuan izan ezik, horien muga bost kilogramokoa izango baita.
4. Espezie exotiko inbaditzaileen Espainiako Katalogoan sartutako animaliak.

l) Gatibutasunera egokitu ezin diren espezieetako banakoak edo taldeak haztea eta animalia gisa edukitzea, salbu eta erregistratutako parke zoologikoetan edo agintaritza eskudunak berariaz baimendutako esparruetan.

m) Arriskutsuak izan daitezkeen txakur-arrazen arrazetako animaliak, arrazen tipologia edo arraza arteko gurutzaketak haztea eta gurutzatzea, behar bezala baimendutako guneko zoologikoetan izan ezik. Animalia horiek edukitzeko, berariazko lizentzia administratiboa beharko da.

4. Ibilgailu baten gidariak konpainiako animalia bat harrapatzen badu, dagokion polizia-atestatua alde batera utzi gabe, berehala jakinarazi beharko die agintari eskudunei, eta ez da inola ere zauritutako animalia bat utziko.

5. artikulua. Animaliekin egindako merkataritza

Baimendutako merkataritza-helburuekin animaliak hazteko eta merkaturatzeko establezimenduen titularrek bakarrik egin ahal izango dute animalien merkataritza.

Debekatuta dago:

- a) Animaliak salerostea, ematea edo lagatzea, aldez aurretik identifikatu eta erregistratu gabe.
- b) Adingabeei edo ezgaituei animaliak saltzea, ematea edo lagatzea gurasoen edo guraso-ahala edo zaintza duten pertsonen berariazko baimenik gabe.
- c) Partikularrek edo baimendutako hazkuntza-zentrotzat hartzen ez diren establezimenduek animaliak salerostea.

- d) Baimendutako merkatu eta azoketatik kanpo animaliak kalean salerostea.
- e) Animaliak laborategietara edo kliniketara salerostea edo ematea Administrazioaren kontrolik gabe edo indarrean dagoen araudi espezifikoan aurreikusitako bermeak bete gabe.
- f) Animaliak ematea, hala nola publizitatea, zozketa, zozketa, trukea, saria edo saria.
- g) Animalia biziak erakusleiho komertzialetan erakustea.
- h) Animalien merkataritza eta edukitza, haien behar etologikoak ezin badira gatibu hartu.

6. artikulua. Animalien garraioa

1. Animaliak ibilgailu pribatuetan garraiatu behar direnean, leku nahikoa eta ezaugarri fisiologikoetarako egokia izan behar dute, ibilgailuan doazenen segurtasuna bermatzeko. Lekualdaketa egin aurretik, bidaiaren iraupena murrizteko eta bidaiari animalien beharrei erantzuteko behar diren neurri guztiak hartuko dira.
2. Animaliak garraiatzeko baldintza egokietan egongo dira, salbu eta helburua albitari arreta eskaintzea bada.
3. Garraiobideak eta edukiontzia animaliei lesioak eta sufrimendua saihesteko eta haien segurtasuna bermatzeko moduan sortu, eraiki, mantendu eta erabiliko dira; animaliak aire zabaletik eta alde meteorologiko nabarmenetatik babestuko dira.
4. Animaliei ura, elikagaia eta atsedenaldira eskainiko zaizkie, behar adina tartetan eta beren espezieari eta tamainari egokitutako baldintza kuantitatiboetan eta kualitatiboetan.
5. Animalia batek aparkatutako ibilgailu batean aldi baterako egon behar badu, beharrezko itzal-eta aireztapen-neurriak hartuko dira, bidaiariaren giro-baldintzek animalia ongizatea bermatzen. Agintaritzaren agenteak ibilgailuan sartu ahal izango dira barruan dagoen animalia askatzeko, edozein denbora daramala ere, baldin eta animalia erantzat arriskua dagoela uste badute.

7. artikulua. Tratu txar simulatuak

Animalien krudelkeria, tratu txar edo sufrimenduzko eszena simulatuak edozein komunikazio-euskarritan filmatzeko, argazkiak ateratzeko edo grabatzeko, alde aurretik administrazio

autonomikoko organo eskudunari jakinarazi beharko zaio, itxuraz eragindako kaltea, nolana ere, itxurazkoa dela egiaztatzeko.

II. TITULUA

Lagun egiteko animaliak eta gatibu dauden basoko animaliak

I. KAPITULUA

Arau orokorrak

8. artikulua. Osasun publikoko arauak

1. Animalien ongizatean eta osasunean eskumena duten agintariek lege honetan aipatzen diren animalien txertaketa, nahitaezko tratamendua eta sakrifizioa ezarri ahal izango dute, behar bezala justifikatutako abere-osasun edo osasun publikoko arrazoiengatik.
2. Animalia horiei nahitaezko tratamenduak ematen dizkien albaitariak artxibo bat eramango du tratatutako animalia bakoitzaren fitxa klinikoarekin, abeltzaintzan eta osasunean eskumena duten Eusko Jaurlaritzako sailek erregelamendu bidez zehazten duten moduan. Artxibo hori foru-organo eskudunaren eta tokiko eta osasuneko agintarien esku egongo da.
3. Nahitaezko banakako identifikaziorik ez duten animalia guztien kasuan, albaitariak horren berri eman beharko dio agintaritza eskudunari.

9. artikulua. Animalien identifikazioa eta erregistroa

1. Txakurrak, hudoak, etxe-eremuko katuak eta erregelamendu bidez eskatutako beste espezie guztiak nahitaez identifikatu beharko dira. Animalia horien titularrek, edozein titulurengatik badira, behar bezala identifikatuta eduki beharko dituzte, jaiotzen direnetik bi hilabeteko epean, eta, nolana ere, jaioterria utzi baino lehen, eta, betiere, titulartasuna eskualdatu aurretik.
2. Era berean, gai horretan indarrean dagoen araudian aurreikusitakoaren arabera arriskutsuak izan daitezkeen animalia guztiak identifikatuko dira, erregelamendu bidez zehaztu daitezkeen beste edozein espezieri edo animalia-motari kalterik egin gabe.
3. Erregelamendu bidez behartuta dauden konpainiako animalien identifikazioa espezie bakoitzerako indarrean dagoen araudi sektorialaren arabera egingo da.
4. Animalia horien titularrek Euskal Autonomia Erkidegoko Konpainiako Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorrean (aurrerantzean, AIEO) edo haien espezieari dagokion erregistroan erregistratu beharko dituzte, indarrean dagoen araudi sektorialaren arabera, bi hilabeteko epean, jaiotzen direnetik hasita, eta hamar eguneko epean, animaliaaren titulartasuna eskuratzen edo aldatzen denetik hasita.

Era berean, agintaritza eskudunak eskatutako datuak edo informazioa ematera behartuta egongo dira.

Euskal Autonomia Erkidegoan modu iraunkorren edo hiru hilabete baino gehiagoz dauden animaliak, betiere titulartasuna eskualdatu aurretik, Euskal Autonomia Erkidegoko Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorrean erregistratu beharko dira.

5. Abeltzaintzaren eta osasunaren arloan eskumena duten Eusko Jaurlaritzako sailek erregelamendu bidez beste animalia batzuei ere aplikatuko diete artikulua honetan xedatutakoa, egoki iritziz gero.

6. Administrazio eskudunek, beren eskumenen esparruan, tasak ezarri ahal izango dituzte betebeharrak horri lotutako animalien identifikazio-, erregistro- eta agiri-kostuak ordaintzeko.

7. Animalia identifikatu eta erregistratzeko unean, titularrak agiri bidez egiaztatu beharko du animalia horren nortasuna eta jabea dela, gaitutako albaitaritza-zerbitzu ofizialean edo pribatuan. Zerbitzu horrek identifikazio-agiri ofiziala egingo du, indarrean dagoen araudiaren arabera behar bezala eguneratuta. Gainera, arriskutsuak izan daitezkeen txakurren titularrak arriskutsuak izan daitezkeen txakurrak edukitzeko udal-lizentzia dutela egiaztatzen duen agiria aurkeztu beharko dute.

8. Ezarritako identifikazio-sistemen arabera markatutako animaliak, ofizialki aitortutako ezein datu-basetan inskribatu ez badira ere, ez dira identifikatutzat joko, harik eta kasuan kasuko erregistroan inskribatu eta identifikazio-agiri ofiziala eskuratu arte.

9. Babesteko, animalien trazabilitatea errazteko, eta dagokion erregistroan inskribatu beharra alde batera utzi gabe, Euskal Autonomia Erkidegoan bizi diren beste autonomia-erkidego, estatu kide edo hirugarren herrialde batzuetatik datozen animaliek jatorrizko identifikazio-agiri ofizialari eutsiko diote. Narriaduragatik, galeragatik edo justifikatutako beste edozein arrazoiengatik ezinezkoa bada, agiri hori ordeztu ahal izango da, baldin eta jatorrizko identifikazio-kodea jasotzen bada. Animalia horiei guztiei alta eman beharko zaie erosketaren unean bertan, titularraren datuekin, eta Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorrean inskribatu beharko dira.

10. Espezie-konpainiako animalia baten heriotzaren berri emango du titularrak albaitari ofizial edo gaitu baten bidez, heriotza gertatu eta gehienez ere hamar egun baldioduneko epean. Horretarako, AIEOn banakako identifikazioa behar da. Animalia baten heriotzaren arrazoiak adieraziko du erantzukizunpeko adierazpen baten bidez, salbu eta heriotza lege honetan aurreikusitako albaitaritza-esku-hartze baten ondorioz gertatu bada; kasu horretan, albaitariaren txostena egingo da.

11. AIEOk erregistro eguneratu bat izango du, arau-hauste larri edo oso larri bat egiteagatik zehapena jaso duten eta animaliak edukitzeko desgaituta dauden pertsonen buruzkoa.

10. artikulua. Animaliak barneratzea edo isolatzea

1. Udalek eta Euskal Autonomia Erkidegoko osasun publikoaren edo animalien osasunaren arloko agintari eskudunek animaliak barneratzeko eta/edo isolatzeko agindua eman beharko dute, baldin eta gaixotasun transmitigarri larrien sintomak diagnostikatu bazaizkie edo badituzte, erregelamendu bidez ezarritakoaren arabera, bai gizakiaentzat, bai beste animalia batzuentzat, tratamendu sendagarria jasotzeko edo, azken kasuan, hiltzeko, behar izanez gero. Eragindako gastuak animaliaaren titularrari egotziko zaizkio.

2. Txakurrek pertsoneri edo beste animalia batzuei hozka egiten badiete, indarrean dagoen araudiaren arabera araututako prozedura jarriko da abian. Gainerako espezieei dagokienez, agintari eskudunek agindu ahal izango dute pertsona bati eraso egin dioten animaliak barneratzea eta/edo isolatzea, behatzeko eta, hala badagokio, aurreko zenbakian aurreikusitako neurriak hartzeko.

11. artikulua. Animaliak espazio publikoan

1. Udalek zehaztu eta seinaleztatuko dituzte animaliak aske egon daitezkeen udalerriko espazio, lorategi eta hiri-parke publikoak, bai eta horretarako ordutegiak ere. Arriskutsuak izan daitezkeen animaliak ezin izango dira inola ere aske egon.

2. Udalek, ahal den neurrian, espazio publiko egoki eta seguruak prestatu beharko dituzte, etxeko animaliak aske egon daitezen, osasun fisiko eta psikologikoko egoera onari eusteko behar den ariketa fisikoa egin ahal izan dezaten.

3. Animalien titularrek eta jabeek beren animaliak kontrolatuta eduki beharko dituzte ingurune naturalean, pertsoneri, fauna naturalari eta abereei eragindako kalteak eta eragozpenak saihestuz.

4. Toki-erakundeek, foru-aldundiek eta Eusko Jaurlaritzak pertsonen eta animalien arteko bizikidetzaren arduratsua sustatzeko ekimenak garatuko dituzte, eta, bereziki, animalien edukitzearen arduratsuen arloan eta tratu txarren eta animaliak uztearen aurkako borrokan heztearen sustatuko dute.

12. artikulua. Animaliak lokal eta garraiobide publikoetara sartzeko

1. Euskadiko lurraldean kokatutako establezimenduek, hotel-establezimenduek eta ostalaritzako eta garraio publikoko lokalek barne, eta horri buruz indarrean dagoen osasun-araudian xedatutakoari kalterik egin gabe, konpainiako animaliak, oro har, lotuta eta kontrolatuta sartzeko aukera emango dute, elikagaiak fabrikatzeko, saltzeko, biltegitratzeko, garraiatzeko eta manipulatzeko eremuak izan ezik.

2. Esparru edo establezimendu batean animaliarik onartzen ez bada, debeku hori berariaz adierazi beharko da, lokalaren kanpotik ikusteko moduko bereizgarri baten bidez.

3. Konpainiako animaliek, garraio eta establezimenduetara sartzean, higiene- eta osasun-baldintza egokiak bete beharko dituzte, eta establezimenduak edo garraiobideak berak eta sektoreko legeria espezifikoak zehazten dituzten segurtasun-neurriak bete beharko dituzte. Sartzeko baimenari edo debekuari buruzko azken erabakia establezimenduaren edo garraiobidearen titularrak hartuko du, eta argi eta garbi adierazita egon beharko du.

4. Artikulu honetan xedatutakoak ez du eragotziko Desgaitasuna duten Pertsonen Laguntzeko Txakurrei buruzko ekainaren 29ko 10/2007 Legean edo hura ordeztzen duen arauan aurreikusitakoa. Lege honetan jasotako bide, garraio eta establezimendu publikoetan lagun egiteko animalien zirkulazioari eta sarbideari buruzko mugak ez zaizkie aplikatuko desgaitasunen bat duten pertsonentzako laguntza-txakurren araudiaren arabera izaera hori aitortuta duten txakurrei. Era berean, muga horiek ez zaizkie aplikatuko genero-indarkeriako kasuetan terapia lagundu gisa erabiltzen diren txakurrei.

5. Pertsonentzako eta animalientzako segurtasun-arrazoiengatik, mugatu egin ahal izango da ikuskizunetara, azoketara eta masa-lehiaketa publikoetara edo jende asko bertaratzera joateko aukera, kirol-ikuskizunak barne.

II. KAPITULUA

Animaliak abandonatzea eta jasotzea

13. artikulua. Etxeko animaliak abandonatzea

1. Abandonutzat joko da animalia bat galdu dela jakinarazteko edo berreskuratzeko behar diren neurriak ez hartzea, animalia albaiariaren zaintzarako edo zaintzarako aldi baterako utzi denean edo, titularra izan edo ez, haren oinarrizko beharrezanean jaramonik egiten ez zaienean.

2. Ez da abandonatutzat joko animalia baten titulartasunari borondatez uko egitea, hura bilketa-zentro batean entregatuz, baldin eta animalia baten zaintzaren kostua jasaten bada hura adoptatu edo harreran eman arte.

14. artikulua. Etxeko animaliak bide publikoan biltzea

1. Udalei dagokien abandonatutako eta galdutako animaliak biltzea, bai eta zaintzea ere, titularrek berreskuratu arte edo hirugarrenei laga arte.

2. Horretarako, udalek langile eta instalazio egokiak izan beharko dituzte, edo zerbitzu horiek erakunde pribatuekin, Administrazioaren laguntza duten animaliak babesteko eta defendatzeko elkarteekin, udalaz gaindiko erakundeekin edo foru-aldundietako organo eskudunekin hitzartu beharko dituzte.

3. Prestakuntza egokia duten eta erregelamendu bidez ezartzen den gaitasun-ziurtagiria duten langileek harrapatu eta garraiatuko dituzte beti galdutako animaliak. Horretarako, beharrezkoa ez den sufrimendurik, minik edo larritasunik eragiten ez duten metodoak erabiliko dira. Animaliak harrapatu eta garraiatzeko erabiltzen den ibilgailuak espazio nahikoa izango du, eta higiene- eta osasun-baldintza egokiak beteko ditu.

4. Animalia edo pertsonen segurtasunak berak hala gomendatzen duen kasuetan, harrapaketa-metodoak erabili ahal izango dira, zorabiatuta eta urrutitik immobilizatuta, lasaigarriak eta anestesikoak dituzten jaurtigaien bidez, sareen bidez, tranpen bidez edo animalia bizirik eta ahalik eta kalte txikienarekin harrapatzea ahalbidetzen duen beste edozein sistemaren bidez, betiere albaitariaren ikuskaritzapean.

5. Animaliak identifikatzeko gailurik gabe biltzen badira, beren espezieari dagokion identifikazio-bitartekoa aplikatuko zaie, eta nukleo zoologikoko erregistro-liburuan inskribatuko da, animalia norakoa erabakitze eta identifikatzeko eta erregistratzeko prozedurarekin jarraitu ahal izateko zain.

6. Bilketa-zentroen kudeaketaz arduratzen diren administrazioek, bakoitzak bere eskumenen esparruan, bertan behera utzitako animalien titularrei animaliak jasotzearen eta bertan egotearen kostua jasanarazteko aukera ezarri beharko dute, beren instalazioetan dauden bitartean.

7. Abandonu-kasuetan, animalia aurkitu den udalak dagokion zehapen-espeditentea irekiko du, eta, amaitu ondoren, Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorrari jakinaraziko dio.

15. artikulua. Atxikipen-epeak

1. Identifikaziorik gabeko animalia bat atxikitze epea hamabost egun naturalekoa izango da. Epe hori igaro eta animalia erreklamatzeko ez bada, hirugarren bati laga ahal izango zaio, edo, bestela, udalak eskuratuko du, bera izango baita animalia titularra. Epe horren barruan pertsona batek bere titularra dela deklaratu badu, jaso ahal izango du, albaitaritzako bilketak, mantentzeak eta tratamenduek eragindako gastuak bere gain hartu ondoren. Atxikitze epea igaro ondoren, animaliak identifikatu eta erregistratuko dira arauz.

2. Animalia behar bezala identifikatuta eta erregistratuta badago, jaso eta hurrengo hiru egun baliiodunetan egoera horren jakinarazpen fede-emailea bidaliko zaio titularrari. Titularrak zazpi egun baliioduneko epea izango du animalia berreskuratzeko, animalia jasotzeak eta jasotze-zentroan egoteak eragindako gastuak eta albaitaritzako gastuak ordaindu ondoren.

3. Epe hori igaro eta titularrak ez badu berreskuratu, lehenengo paragrafoan ezarritako norakoa emango zaio animalari, pertsona horri abandonuagatik dagokion zehapena ezartzei kalterik egin gabe.

16. artikulua. Animalien eutanasia

1. Eutanasia egiteko, gaixotasun edo gaitz sendaezina duten animaliak bakarrik erabiliko dira, edo, hala denean, min edo sufrimendua eragiten dioten pairamen fisikoa edo portaera-nahasmenduak dituztenak. Ezin izango da eutanasia egin tratatu daitezkeen gaixotasunak dituzten animalien gainean, animaliak bizimodu duina egin dezakeen bitartean.

2.- Eutanasia albaitaritza-txostena egin ondoren bakarrik egin ahal izango da, eta gaitutako albaitari ofizial edo pribatu batek bakarrik egin ahal izango du, metodo ez krudel eta kaltegarrien bidez.

17. artikulua. Animaliak hiltzea

1. Ezingo dira hil bilketa-zentroetan dauden animaliak, bertan sartu zirenetik igarotako denbora edozein izanda ere.

2.- Lege honen xede diren eta izurritetzat hartzen ez diren animaliak hiltzeko, ezinbestekoa izango da animalia-osasuna, osasun publikoa, ingurumen-segurtasuna edo arte- eta arkitektura-ondarea babesteko bakarrik hil ahal izango da. Horretarako, aldezturik albaitaritza-txostena egin beharko da, albaitari profesional batek metodo ez-krudel eta kaltegarrien bidez.

III. KAPITULUA

Gune zoologikoak eta animaliak hartzeko beste establezimendu batzuk

18. artikulua. Baldintza orokorrak

1. Kapitulu honetan jasotako gune zoologikoek eta establezimenduek, harrera-etxeek izan ezik, eta aplikagarri zaizkien beste xedapen batzuetan eskatutakoei kalterik egin gabe, honako betekizun orokor hauek bete beharko dituzte baimena emateko:

a) Establezimendua edo zentroa kokatuta dagoen lurralde historikoko foru-organo eskudunaren aurrean titularraren erantzukizunpeko adierazpen bat aurkeztea. Adierazpen horretan, honako hauek adieraziko dira: erregelamenduz ezarritako baldintzak betetzen dituela, hori egiaztatzen duen dokumentazioa duela eta establezimenduak, hazkuntza-zentroak, zentroak edo instalazioak irauten duen bitartean hura betetzeko konpromisoa hartzen duela.

- b) Erregistro-liburu bat eramatea, paperezko euskarrian edo euskarri informatikoan, administrazio eskudunen eskura. Bertan, dauden animaliei buruzko datuak jasoko dira, bai eta animalien ongizatearen arloan eskumena duen Eusko Jaurlaritzako Sailak establezimenduari, zentroari eta animaliei buruz erregelamenduz ezartzen dituen kontrolak ere.
- c) Higiene- eta osasun-baldintza egokiak eta animalien beharizan fisiologikoetarako egokiak izatea.
- d) Animalia mota bakoitzerako gutxieneko neurriak eta instalazioak betetzen dituzten lokalak izatea.
- e) Albaitaritza-zerbitzu bat izatea, animalien albaitaritza-laguntzaz arduratzeko, higiena- eta osasun-baldintzak eta abereen ongizatea betetzen direla ikuskatzeko, nahitaezkoa denean identifikatzeko, eta animalien portaerari eta espezie bakoitzaren ezaugarri etologikoei buruzko aholkularitza emateko.
- f) Instalazio egokiak izatea animalia isolatuta edukitzeko sartzen den unetik zentroko albaitaritza-zerbitzuak albaitari-egoerari buruzko irizpena ematen duen arte.
- g) Animaliak titularrei ematea, osasun-berme egokiekin.

2. Animalia bat mota horretako establezimenduetan gordetzeko entregatzen duen pertsonak behar bezala baimenduta utziko du albaitariaren edozein esku-hartze, animalia biziaren bizitzarako urgentziazko arrazoiengatik egin behar bada, animaliaaren titularrarekin edo jabearekin komunikatzeko aukerarik ez dagoenean.

19. artikulua. Animaliak biltzeko establezimenduak edo zentroak

1. Animaliak biltzeko establezimenduak udalen eta foru-organoen mendeko albaitaritza-zerbitzu ofizialen kontrolpean egon beharko dira. Nolanahi ere, baldintza hauek bete beharko dituzte:

- a) Foru-aldundietan egongo den nukleo zoologikoen erregistroan bilketa-gune zoologiko gisa inskribatuta egotea. Erregistro horretan, animaliak biltzeko zentroen eta zerbitzua ematen dieten udalen zerrenda eguneratua egongo da.
- b) Erregistro-liburua behar bezala beteta eraman behar da. Bertan, animalien altei eta bajei buruzko datuak jaso behar dira, eta, bertan, datu hauek zehaztu behar dira: animalien sarrera, osasun-gorabeherak, establezimenduan izandako irteeren arrazoiak, adopzio-hartzaileen edo abere lagatako harrera-etxeen identifikazioa eta helbidea, animaliak jasotzeko zerbitzua ematen duten udalen zerrenda eta erregelamendu bidez ezartzen den beste edozein gorabehera. Eusko Jaurlaritzan ongizatearen arloko eskumena

duen saila Erregistro-liburu hori eguneratuta egongo da, eta agintari eskudunek ikuskatu ahal izango dute. Formatu elektronikoko erregistroen kasuan, edozein aldaketa edo zuzenketa ezabaezin erregistratzen dela ziurtatzen duten gailuak izango dira.

Animalia guztiak dagokien moduan identifikatuko dira, baldin eta ez badaude, bilketa-zentroko sarreran. Nolanahi ere, argazki batekin batera aurkeztuko da.

c) Bere helburuak lortzeko higiene- eta osasun-baldintza egokiak biltzea.

d) Behar den al baitari-laguntza izatea.

e) Animaliak zaintzeko eta artatzeko langile profesional egokiak eta gaituak izatea. Animalien ongizatearen arloko gaikuntza eta gaitasuna erregelamendu bidez ezarritako moduan egiaztatuko dira.

2. Zentro horietan, bertan bizi diren animalien artean kutsadurarik ez izateko neurriak zorrotz beharko dira. Era berean, beste herrialde batzuetatik datozen eta berrogeialdia egin behar duten animaliak modu kontrolatuan isolatzeko baldintza bereziak dituen espazio bat aurreikusi beharko dute.

3. Banakako identifikazioa behar duten konpainiako animaliak, edozein tituluren bidez lagatzen badira, entregatu aurretik antzutuko dira beti. Animalia-aren adinagatik, egoera fisikoagatik edo osasun-egoeragatik ezin bada esterilizatu, titular edo arduradun berriak konpromiso bat sinatu beharko du esterilizazioa egiteko, gehienez ere sei hilabeteko epean, lagapena egin denetik zenbatzen hasita, salbu eta al baitariaren txosten justifikatua badago.

Bilketa-zentroen kudeaketaz arduratzen diren administrazioek, bakoitzak bere eskumener esparruan, esterilizazioaren ondoriozko kostua titular edo arduradun berriari jasanarazteko aukera ezarri ahal izango dute.

4. Animaliak biltzeko zentroek edozein animalia adoptatzea ukatuko diote azken hamar urteetan animalia abandonatu duen edo arau-hauste astuna edo oso astuna egiteagatik zehapena jaso duen pertsona orori, baldin eta erregistro ofizial batean badaude.

5. Animaliak biltzeko zentroek jarduera-protokolo bat izango dute, al baitari arduradunak gainbegiratua. Protokolo horretan bermatu beharko da animaliak osasun-azterketa bidez berrikusten direla sartzen diren unean, eta berrogeialdian utzi beharko dira azterketa gainditu arte.

6. Establezimenduaren sarreran tratu txarren edo animalien babesari buruzko legeria ez betetzearen zantzuren bat ikusten bada, agintaritzak eskudunari jakinaraziko zaio.

20. artikulua. Animaliak trebatzeko zentroak

1. Trebakuntza-zentroek, aurreko artikuluan xedatutakoaz gain, honako hau bete beharko dute:

- a) Dagokion trebakuntza edo hezkuntzako gune zoologikoen erregistroan inskribatuta egon beharko dute berariaz.
- b) Trebakuntza-zentroak gaitasun-ziurtagiria duen pertsona baten ardurapean egongo dira, indarrean dagoen araudiaren arabera.
- c) Txakurrak trebatzeko modalitateei dagokienez, trebakuntza-zentroa kokatuta dagoen lurralde historikoko foru-organo eskudunaren baimena izan beharko dute.
- d) Animalia bat ere ez da trebatuko haren osasunari eta ongizateari kalte egiteko moduan, bereziki bere indar edo gaitasun naturalak gainditzera behartuz edo lesioak, mina, sufrimendua edo larritasuna eragiten duten bitarteko artifizialak edo zigorrak erabiliz.
- e) Ikastetxe horietan egiten den edozein trebakuntza erregelamendu bidez ezartzen den prestakuntza edo gaikuntza duten profesionalek egin beharko dute. Erregelamendu bidez ezarritako animalia-espezieen kasuan, gainera, dagokion homologazioa edo gaikuntza izan beharko dute agintari eskudunaren aldetik.
- f) Tratu txarrak erabiltzea edo animalien osasuna eta ongizatea arriskuan jartzea ez dakarten metodoetan oinarrituko dira trebakuntzen lan-prozedurak.

2. Erregelamendu bidez garatuko dira animalien hezitzaileen edo trebatzaileen betebeharrak eta erantzukizunak. Hala ere, trebatzaile bakoitzak datu-base bat izan beharko du, eta bertan, gutxienez, animaliarri buruzko informazioa (espeziea, arraza eta banakako identifikazioa), trebakuntza-teknika, trebakuntzaren helburua eta azken ebaluazioa jasoko dira.

3. Datu-base horretan jasotako informazioa gutxienez hiru urtez gordeko da, eta agintaritzak eskudunaren eskura egongo da.

21. artikulua. Animaliak aldi baterako ostatu hartzeko zentroak

1. Konpainiako animaliak ostatatzeko edozein jarduera ekonomikorik nukleo zoologikoen erregistroan inskribatuta egon beharko du, eta dagokion ostatu- edo egoitza-nukleo zoologikoko baimena lortu beharko du. Aldi baterako bizitokietarako zentroek dagokien identifikazioa duten animaliak bakarrik onartuko dituzte.

Behar bezala identifikatutako eta Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorrean edo beste edozein erregistro autonomikotan inskribatutako animaliak bakarrik onartuko dira. Gainerako espezieek indarreko legeria sektorialean ezarritakoa beteko dute.

2. Zentroan dauden animaliek elikadura egokia izango dute, eta kalterik edo ihesik izateko arriskurik gabeko aisialdi-guneak izan beharko dituzte.
3. Zentroan dauden animaliek osasun-dokumentazio ofizial eguneratua izan beharko dute. Zentroko arduradunek animalia-aren titularrari edo jabeari abisatu beharko diote, gaixotzen bada, behar den tratamendu terapeutikoa emateko baimena eman dezan. Titularra edo jabea ezin izan bada aurkitu, edo larrialdi- edo premia-inguruabarrak badaude, establezimenduak tratamendu terapeutiko egokia aplikatu beharko du albaitaritzaz-zerbitzuaren bidez, eta ahalik eta lasterren jakinaraziko dio animalia-aren titularrari edo arduradunari. Nolanahi ere, animalia-aren titularrak bere gain hartu beharko du aplikatutako tratamenduen kostuaren erantzukizuna.
4. Animaliak aldi baterako ostatatzeke zentroen titularrek beharrezko neurriak hartuko dituzte bertan bizi diren animalien eta animalia gaixoaren artean kutsadurarik ez izateko, bai eta pertsonen enbarazurik eta osasun publikorako arriskurik ez sortzeko ere.

22. artikulua. Lagun egiteko animaliak hazteko eta merkaturatzeko establezimenduak

1. Hazkuntzarako eta merkataritzarako establezimenduek berariaz inskribatuta egon beharko dute dagokien gune zoologikoen erregistroan. Gainera, 19. artikuluan aipatzen den erregistro-liburuan jasotako beharko dira animalien sarrerak eta irteerak. Era berean, agintari eskudunaren esku jarri beharko dute saldutako animalien, jatorriaren, espeziearen, arrazaren eta eskuratzailen zerrenda, eta erregistro horretan inskribatu beharko dituzte lortutako erditze eta kumeen kopurua eta kadentzia.
- Banaka identifikatutako animaliak hiltzen badira, irteeren erregistroan inskribatu beharko da, kausari buruzko albaitariaren txostena erantsita. Animalien altak, bajak eta inskripzioen aldaketak AIEOra eramango dira, aurreikusitako epeetan eta erregelamendu bidez ezarritako moduan.
2. Animaliak salerosten edo hazten dituzten establezimenduetan lan egiten duten eta animaliak manipulatu dituzten pertsonen prestakuntza egokia izan beharko dute edo erregelamenduz ezarritako oinarriko gaitasun espezifikoak eskuratu.
3. Konpainiako animaliak hazteko baldintzak erregelamendu bidez arautuko dira, haien ongizatea babesteko eta haien suspertze fisiologiko egokia ziurtatzeko.
4. Animalia-merkataritzako establezimenduek ez dute eskainiko hazkuntzako alerik partikularrek edo baimendutako hazkuntza-zentroaren izaera ez duten establezimenduek.
5. Behar bezala baimendutako gune zoologikoetara mugatuko da arriskutsuak izan daitezkeen txakur gisa katalogatutako arrazetako, arrazen tipologiako edo aurpegiarteko gurutzaketetako animaliak haztea eta gurutzatzea, bai eta saltzea ere.

6. Arriskutsuak izan daitezkeen txakurren artean katalogatutako arraza-animaliak, arraza-motak edo arraza arteko gurutzaketak hazi edo salerosten dituzten nukleo zoologikoen arduradunek txakur horiek edukitzeko administrazio-lizentzia lortzeko eskatuko diote erosleari. Transmittitu aurretik, animalia identifikatuta eta erregistratuta egongo da Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorrean, eta dagokion identifikazio-agiri ofiziala izango du.

7. Arriskutsuak izan daitezkeen txakurrak antzutu egin beharko dira hazkuntza-zentrotik irten aurretik, salbu eta haien helmuga behar bezala baimendutako beste hazkuntza-zentro bat denean. Animalia adinagatik, egoera fisikoagatik edo osasunagatik ezin bada esterilizatu, titular edo arduradun berriak konpromiso bat sinatu beharko du, esterilizazioa ahalik eta lasterren egiteko. Esterilizazio hori, nolana ere, 12 hilabete bete baino lehen egingo da.

8. Animaliak hazi edo salerosten dituzten establezimenduek behar bezala identifikatuta entregatu beharko dituzte animaliak titularraren izenean. Erregelamendu bidez ezarritako gaixotasunen txertoa hartuta eta osasun-egoera onean entregatuko dira animaliak, eta inguruabar horiek albaitaritzako ziurtagiriaren bidez egiaztatuko dira. Ziurtagiriarekin batera, animalien zaintzari, maneuari, osasunari eta ongizateari buruzko aholkuak emango dira laburpen batean, bai eta animaliei tratu txarrak emateak eta haien abandonatzeak dakartzan arau-hausteak eta zigorrak ere.

9. Merkataritzarako erabiltzen diren animaliak ezin izango dira erakusleihoetan edo bide publikoan ikusgai dauden guneeetan erakutsi. Txakurrak eta katuak ezin izango dira edozein transmisio-modutara transmititu jaio eta bi hilabete igaro arte, eta, beste edozein espezieetan, titia kendu baino lehen. Europar Batasuneko beste estatu kide batetik edo beste herrialde batzuetatik datozen animalien salmenta ezin izango da egin txakurkumeek hamabost aste bete baino lehen.

10. Zentro horietan txakurrak eta katuak salerosteko katalogoak eta antzeko bitartekoak erabiliko dira, eta ez da beharrezkoa animaliak establezimenduan fisikoki egotea. Hala ere, agintari eskudunak baimena eman ahal izango du erregelamendu bidez zehaztutako osasungarritasun- eta espazio-baldintzak betetzen dituzten merkataritza-zentroetan txakurrak eta katuak egoteko. Zentro horietan, establezimendua eta animaliak zaintzeko arduradun bat egon beharko da, establezimendua ixteko orduetan.

11. Komunikazio- eta hedapen-baliabideen bidez animaliak salerosteko iragarkiak onartuko dira soilik gune zoologikoaren erregistro-zenbakia jasotzen dutenean eta argitalpen edo webgune espezializatuetan egiten direnean, erregelamenduz ezartzen den prozeduraren bidez halakotzat jotzen direnean.

Era berean, animaliak biltzeko zentroek eta legez eraturako animaliak babesteko eta defendatzeko elkarteek animaliak hartzeko edo adoptatzeko iragarkiak argitaratu ahal izango dituzte argitalpen edo webgune espezializatuak ez diren guneeetan, eskainitako alea inskribatuta dagoen nukleo zoologikoaren zenbakia barne, edo, ezein nukleo zoologikori atxikita ez dauden legez eraturako elkarteetan kasuan, animalia-aren trazabilitatea zalantzarik gabe ezartzeko aukera ematen duen erreferentzia-zenbaki batekin.

12. Erregelamendu bidez garatuko dira hazkuntza- eta merkataritza-zentroetan animaliak egoteari, erakusteari, zaintzeari eta osasun-baldintzei buruzko alderdiak.

13. Hazkuntza- edo merkataritza-zentroek erraztasunak emango dituzte animaliak doan adoptatzeko establezimenduan fisikoki egon beharrik gabe, animaliak biltzeko zentroekin edo animaliak babesten dituzten elkarrekin lankidetzan arituz, horiek arduratuko baitira adopzioa formalizatzeaz. Animalia-aren jatorriari eta izaerari buruzko informazioa establezimenduan argi ikusteko moduko leku batean jarriko da.

23. artikulua. Animaliak hartzeko etxeak

1. Bilketa-zentroek aldi baterako harrera-erregimenean entregatu ahal izango diote animalia pertsona fisiko bati, pertsona horrek animalia-aren zaintza, arreta eta behin betiko adopzioa arte behar dituen higiene- eta osasun-baldintzak berma ditzan.

2. Pertsona horrek animalia-aren behin-behineko zaintza izango du aldi baterako harrera-erregimenean, harrerari borondatez uko egiten dion arte, animalia titularrari ematen zaion arte, edo behin betiko adoptatzen den arte.

3. Araubide honetan animalia aldi baterako hartzen duen pertsona fisiko orori aplikatuko zaizkio lege honetan ezarritako betebeharrak.

4. Harrera-etxeak animaliak babesten dituzten elkarrekin edo bilketa-zentroekin lotuta egongo dira beti. Horretarako, animalia bat hartzen duen pertsona fisikoak kontratu bat sinatu beharko du hura jasotzen duen zentroarekin edo hura entregatzen dion erakunde babeslearekin, bai eta hari buruzko edozein gorabeheraren berri eman ere.

5. Harrera-zentroek eta elkarrekin babesleek agintaritzaren eskudunen eskura dauden harrera-etxeen erregistro-liburu eguneratua eraman beharko dute, eta bertan jasoko dira harreraren utzitako animalien entrega- eta berreskuratze-datak, bai eta leku horri buruzko datuak ere.

24. artikulua. Animalien babeslekuak

1. Animalien babeslekuak berriaz inskribatuta egon beharko dira guneezko erregistroan. Babeslekuak konfiskatu, abandonatu, erreskatatu, dohaintza egin edo antzeko inguruabarrak izan dituzten animaliak hartuko dituzte, animaliak edozein motatakoak direla ere.

2. Babeslekuan hartutako animaliak bertan egongo dira hil arte, eta ezin izango dira inola ere saldu, dohaintza eman, laga edo elikagaiak edo produktu eratorriak ekoizteko erabili, ezta esperimendazio-zentroetara ere.

3. Babesleku batean hartutako animalia oro behar bezala identifikatu beharko da eta identifikatuko da lege honetan ezarritakoaren arabera. Animaliaaren adinagatik, egoera fisikoagatik edo osasun-egoeragatik ezin bada esterilizatu, babeslekuak konpromiso bat sinatu beharko du, animalia sartzen denetik gehienez ere sei hilabeteko epean esterilizatzeko, al baitariak kontrakorik esaten ez badu.
4. Babeslekuek neurri zorrotzak hartu beharko dituzte bertan bizi diren animalien artean kutsadurarik ez izateko, eta berrogeialdiko gune bat izan beharko dute. Hondakinak ezabatzeke sistema egoki bat izan beharko dute aurreikusita, ingurumenarentzat, beste animalia batzuentzat eta pertsonentzat arriskuak saihesteko.
5. Babeslekuaren jarduera aldi baterako edo behin betiko eteten bada, animaliak helburu bereko beste zentro batean entregatu beharko dira.

IV. KAPITULUA **Ikuskizunak animaliekin**

25. artikulua. Ikuskizunak animaliekin

1. Debekatuta dago animaliekin ikuskizunak egitea, baldin eta animaliek ez badituzte beren garapen-araudiak, artistikoak, kulturalak, kirolekoak edo antzekoak, publikoak edo pribatuak badira, eta lokal itxi edo ireki batean, aire zabaleko esparru batean edo bide publikoan, instalazio finko, eramangarri edo desmuntagarrietan egiten badira.
2. Animaliekin egindako ikuskizunen erregelamenduen xedea izango da ikuskizun horien eta horiekin lotutako jardueren prestaketa, antolaketa eta garapena arautzea.
3. Animalien kontzentrazioak edo lehiaketak alde aurretik jakinarazi beharko zaizkie foru-organo eskudunari eta tokiko agintaritzari, eta honako baldintza hauek bete beharko dituzte:
  - a) Ekitaldia antolatzen duen pertsona edo erakundea arduratuko da animalien osasun eta ongizateari buruzko araudi aplikagarria betetzeaz, bai ekitaldiak irauten duen bitartean, bai animaliak kontzentrazioetik eta kontzentraziara egiten diren joan-etorrietan.
  - b) Espezie zehatz bakoitzari aplikatu beharreko araudiaren arabera identifikatutako eta dokumentatutako animaliak bakarrik joan edo parte hartu ahal izango dira.
  - c) Erregelamendu bidez ezarriko da animalien osasun eta ongizatearen arloan indarrean dagoen araudia aplikatzeaz arduratzen den al baitariaren kontrola egiteko betebeharra.

d) Animaliei ezin izango zaie tratu txarririk eman.

e) Animaliak mugitzeko bizitokiak eta esparruak egokiak izango dira espezie bakoitzarentzat, eta haien beharrian fisiologikoei erantzungo diete, sufrimendurik edo kalterik izan ez dadin.

4. Debekatuta daude zirku-izaerako eta izaera ibiltariko ikuskizunak eta jolas-jarduerak, animalien presentzia barne hartzen dutenak, bai eta karrouselak eta antzeko beste atrakzio batzuk ere, konpainiako animaliak edo basokoak erabiltzen dituztenak.

V. KAPITULUA

Felinoen koloniak eta animalien beste hiri-populazio batzuk kudeatzea

26. artikulua. Hiriko felino-koloniak.

1. Udalek hiriko kolonia felinoak kudeatuko dituzte; kudeaketa hori abereen HEMI metodoa aplikatuz egingo da (harrapaketa, esterilizazioa, markaketa eta itzulera). Itzultako katuek identifikazio-marka bat izango dute, antzu gisa identifikatzeko.

2. Udalek, ahal dela, metodo hori aplikatzen zaien animalia guztien zainketaz, identifikazio-markaketaz eta erroldaz arduratzen diren pertsona eta elkarteekiko lankidetzara sustatuko dute. Inola ere ezingo dira kolonian erroldatu identifikazio indibiduala duten eta AIEOn erregistratuta dauden animaliak, horiek abandonatutako animaliatzat hartuko baitira. Hala ere, kolonian erabat integratuta dauden gizabanakoek ez dute katalogazio hori izango, titularrari dagokion zehapenari kalterik egin gabe.

3. Felina kolonia kudeatzen duen erakundeak edo elkarteak bere gain hartuko du koloniaren existentziak edo jarduerak ekar dezakeen erantzukizuna.

4. Dagokion administrazio-baimena izan ezik, debekatuta dago herritarrek felindar kolonietako pertsonak elikatzea.

27. artikulua. Animalien beste hiri-populazio batzuen kudeaketa

1. Gizakiarekin hiriguneetan bizi diren beste animalia-populazio batzuen kudeaketak arrazoi justifikatua izan beharko du, dela osasun-arriskua dagoelako, dela ondareari edo ondasun publikoei edo animalien ongizateari kalte egiteko arriskua dagoelako.

2. Administrazio eskudunak kudeaketa horren beharra egiaztatzen duten txostenak eduki beharko ditu. Txosten horiek publikoak izan beharko dira, eta herritarren erakundeen eta haiek eskatzen dituzten erakundeen eskura egon beharko dute.

3. Populazioetan hiriko basaespezieen kudeaketa beharrezkoa bada, administrazio eskudunek haien kudeaketa etikoa bermatuko dute beti, esku-hartzearen xede diren animaliei sufrimendua eragiten dien edozein protokolo saihestuz. Kudeaketa horretan, lankidetzaz hitzarmenak egin ahal izango dira horretarako gaitasuna duten erakunde babesleekin.

4. Higiezinaren titularrek beharrezko neurriak hartu beharko dituzte hiriko basaespezieen ugartzea saihesteko, bai eta osasun- edo ingurumen-arriskua duten populazioena ere, eta lehentasuna izango dute habiak egitea edo haztea oztopatzeko. Neurri horiek ez dute, inola ere, animalien kalterik edo heriotzarik eragingo, salbu eta intsektuak hiltzeko eta arratoiak hiltzeko kanpainak eta arrisku sanitarioa duten hiriko animalien bestelako izurriteak.

5. Hiriko hegazti-populazioak kudeatzeko, exotiko gisa tipifikatutakoak barne, jaiotza-tasa kontrolatzeko prozedurak bultzatuko dira, hala nola espeziearentzako antisorgailu selektiboak edo arrautzen kontrola.

III. TITULUA

Animaliak babesteko eta defendatzeko elkarteak eta herritarren parte-hartzea

28. artikulua. Elkarten helburua

Animaliak babesteko eta defendatzeko elkarteak legez eraturako irabazi-asmorik gabeko elkarteak izango dira, helburu nagusizat animaliak defendatzea eta babestea dutenak.

29. artikulua. Elkarten eginkizunak

1. Foru-organismoek Administrazioaren erakunde laguntzaileen titulua emango diete Eusko Jaurlaritzak erregelamendu bidez zehaztutako betekizunak betetzen dituzten elkartei.

2. Foru-organismoek eta, hala badagokio, toki-korporazioek animaliak babesteko eta defendatzeko jarduerak egitea hitzartu ahal izango dute erakunde laguntzaileekin, eta, zehazki, honako eginkizun hauek:

a) Administrazio eskudunari laguntzea galdutako edo abandonatutako animaliak edo animalia horien titularrek entregatutakoak jasotzen.

b) Instalazio publikoak erabiltzea abandonatutako, Administrazioak konfiskatutako edo osasun-arrazoiengatik isolatuta egon behar duten animaliak biltegitartzeko, zaintzeko eta maneiatzeko, dagokion administrazioaren alde zurreko hitzarmenarekin edo baimenarekin.

c) Animaliak hirugarrenei lagatzea edo eutanasia kudeatzea, lege honetan ezarritako baldintzetan.

d) Animaliak hartzeko etxeak kudeatzea.

e) Laguntza-animaliekin edo itxian dauden basa-animaliekin lotutako establezimenduak ikuskatzeko arduraren dute agintaritzako agenteekin lankidetzan aritzea. Dagokion zehapen-espeditentia instruitzeko eskumena duen agintaritzaren aurrean ere egin ahal izango dituzte salaketak, hala badagokio.

f) Agintaritzako agenteei eta administrazio publiko eskudunari laguntza ematea lege hau betetzearekin zerikusia duen guztian.

g) Dagokien administrazioei animalien defentsa eta babes eraginkorragoa lortzeko egokitzat jotzen dituzten neurriak proposatzea.

h) Hiriko animalia basatien populazioak eta hiriko kolonia felinoak kudeatzea.

i) Dibulgatzeko, kontzientziatzeko, hezteko eta prestatzeko zereginak eta ekintzak egitea, helburu hauekin: animaliak babestea eta defendatzea, animaliak abandonatzearen aurka borrokatzea, animaliak identifikatzea, esterilizatzea eta arduraz edukitzea sustatzea.

j) Udalekin, foru-organoekin eta Eusko Jaurlaritzako sailekin lankidetzan, kontzientziazio-programak garatuko dituzte animaliak uztearen aurka borrokatzeko, identifikazioa eta esterilizazioa sustatzeko, abereen babesaren arloko dibulgazio-ekintzak egiteko eta animaliak arduraz edukitzeko.

k) Arau-hauste edo delitu izan daitezkeen egitateak agintarien aurrean salatzea.

30. artikulua. Animalien Ongizate eta Babeserako Erakundearteko Kontseilua

1. Animalien Ongizaterako eta Babeserako Erakunde arteko Kontseilua eratu da, erakundeen arteko lankidetzarako organo iraunkor gisa, eta haren helburu nagusia da Euskal Autonomia Erkidegoko erakundeen arteko lankidetzaren sustatzea, abereen ongizatearen eta babesaren arloan. Halaber, Kontseilu honen helburua da pertsonen eta animalien arteko tratua ona eta bizikidetzaren sustatzeko neurriak proposatzea.

2. Eusko Jaurlaritzako, foru-aldundietako, Euskadiko Udalen Elkarteko eta Euskal Autonomia Erkidegoko Albaitarien Elkargoen Euskal Kontseiluko ordezkariak osatuko dute Animalien Ongizaterako eta Babeserako Erakunde arteko Kontseilua. Batzordearen osaketa eta funtzionamendua erregelamendu bidez ezarriko dira.

IV. TITULUA Errola, zaintza eta ikuskapena

31. artikulua. Euskal Autonomia Erkidegoko Konpainiako Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorra (AIEO)

1. Euskal Autonomia Erkidegoko Konpainiako Animaliak Identifikatzeko Erregistro Orokorra funtsezko tresna da animaliak babestu, trazabilitate eta informaziorako, bai eta galdutakoak, abandonatutakoak edo lapurtutakoak aurkitzeko ere. Erregistro hori Konpainiako Animaliak Identifikatzeko Espainiako Sarean (REIAC) sartuta egongo da, baita Europar Batasunean ofizialki jarduten duten guztiekin ere.

2. Erregelamendu bidez, animalien babesari eta ongizateari buruzko legeria hausten duten pertsonen informazio-atal bat sortuko da, udalek, foru-aldundiek, justizia-administrazioak eta nekazaritza eta abeltzaintzaren arloko ministerio eskudunak jasotako informaziotik abiatuta.

3. Osagarri gisa, animalien trazabilitatea errazteko, establezimendu, zentro edo elkarte babesle guztiek beren datu-basea izan beharko dute, animaliak saldu, laga edo ematen zaizkien pertsonen identifikazioarekin eta egoitzarekin, bai eta lagapenak edo adopzioak egiten direnetik jarraipena ere. Jarraipen horretan tratu txarren bat egiaztatzen bada, zentroak animalia berreskuratu ahal izango du, dagozkion legezko ekintzen kaltetan izan gabe.

32. artikulua. Zaintza- eta ikuskapen-eginkizunak

1. Udalek eta foru-organo eskudunek zaindu eta ikuskatuko dituzte konpainiako animaliak hazi, salerosi edo aldi baterako mantentzeko establezimenduak, bai eta abandonatutako animaliak bildu, hartu eta babesteko zentroak ere.

2. Administrazio eskudunek, kautelaz eta prebentzioz, tratu txarrak edo arretarik eza jasateko arriskuan dauden animaliak konfiskatu ahal izango dituzte, haien osotasuna babesteko funtsezkotzat jotzen dutenean, eta bilketa-zentro batera eraman, zaintzeko.

V. TITULUA Zehapen-araubidea

I. KAPITULUA Arau-hausteak

33. artikulua. Arau-hauste motak

1. Arau-hauste arinak: arau-hauste arintzat hartzen da egitez edo ez-egitez animalari kalte fisikorik edo portaera-aldaketarik eragin gabe legez ezarritako debekuak, zainketak edo betebeharrak ez betetzea eragiten duen jokabide oro, edo animaliareneko titularrek edo arduradunek administrazio-erantzukizunak ez betetzearen ondoriozkoak.

Zehazki, honako hauek dira arau-hauste arinak, betiere animalari kalte fisikorik eragiten ez badiote:

- a) Animaliak beren instalazioetan hartzen edo mantentzen dituzten establezimenduen titularren administrazio-erantzukizunak ez betetzea.
- b) Etxeko animalien kontrolik gabeko ugalketa saihesteko beharrezko neurriak ez hartzea.
- c) Animaliak baldintza desegokietan garraiatzea, araudian ezarritakoa bete gabe.
- d) Animaliak behar bezala kontrolatu, zaindu eta jagon ezin diren lekuetan edukitzea.
- e) Animaliak beren osasunerako beharrezkoak diren albaitaritza-azterketak eta -zainketak ez egitea.
- f) Animalia biziak erakusleiho komertzialetan erakustea.
- g) Edozein komunikazio-euskarritan krudeltasun, tratu txar edo sufrimendu simulatuak eragiten dituzten animaliekin egindako eszenak filmatzea, argazkiak ateratzea edo grabatzea, agintaritzari alde aurretik jakinarazi gabe.
- h) Hiriko bide eta espazio publikoetan txakurren gorozkiak ez jasotzea.
- i) Animaliei administrazio-baimenik ez duten ikuskizunetan parte hartzea.
- j) 4.2 artikuluko a) eta b) idatz-zatietan ezarritako betebeharrak ez betetzea, betiere animalari kalterik edo sufrimendurik eragiten ez badiote.
- k) Animaliak identifikatu eta erregistratzeko betebeharrak ez betetzea, bertan jasotako datuen aldaketak aurreikusitako epeetan jakinarazteko betebeharra barne.
- l) Identifikaziorik edo erregistrorik gabeko animalia bat eskuratzea, edozein tituluren bidez, hori nahitaezkoa denean lege honetan ezarritakoaren arabera.
- m) Salmenta, dohaintza edo beste edozein tituluren bidez animalia bat transmititzea, gutxienez jaio eta bi hilabete igaro baino lehen, identifikatu eta erregistratu beharrekoak.

n) Laguntzako animalien gorpuak kentzea identifikazioa egiaztatu gabe, identifikazioa nahitaezkoa denean, eta administrazio eskudunari ez jakinaraztea identifikatutako konpainiako animalia baten gorpuak kendu dela.

o) Animaliak identifikatzeko eta erregistratzeko betebeharrak ez betetzea.

p) Kalteak eragin ditzaketen animaliak zaintzeko eta zaintzeko ardurak ez izatea, eta, zehazki, txakurrak arauzko babes-elementuekin eta lotuta ez eramatea. Era berean, txakurrek beste animalia batzuei edo pertsonari erasotzen badiete, agintariak emandako aginduei jaramonik ez egitea.

q) Kolonia felinoetakoak elikatzea, behar den administrazio-baimena izan ezean.

2. Arau-hauste astunak: arau-hauste astuntzat joko da egitez edo ez-egitez eta betebeharrak ez betetzearen edo debekatutako jokabideen ondorioz animaliarik kalte edo sufrimendurik eragiten dion jokabide oro, betiere heriotza edo ondorio larriak eragiten ez badiote:

a) Animaliak beren instalazioetan ostatu hartzen edo mantentzen dituzten establezimenduen titularrek animalien zaintza eta bizi-baldintzen arloan dituzten erantzukizunak, betekizunak edo baldintzak ez betetzearen ondoriozkoak, betiere heriotza edo ondorio larriak eragiten ez badizkiete.

b) Animaliei alferrikako sufrimenduak, lesioak edo mutilazioak eragitea.

c) Animaliei behar ez diren sufrimenduak edo kalteak eragin diezazkieketen substantziak ematea.

d) Animaliei tratu iraingarria ematea edo beren izaerari ez dagozkion portaera edo jarrerak izatea, bai eta haien bizitza arriskuan jar dezaketen egoeren eraginpean jartzea ere.

e) Beren gaitasuna gainditzen duen edozein jardueratan parte hartzea, edo animalia gaixoak, nekatuak edo sei hilabetetik beherakoak direlako.

f) Animaliak ematea, hala nola publizitatea, saria edo konpentsazioa, abereen kostu bidezko transakzioaz bestelako erosketengatik.

g) Abereei albatari-laguntza egokia ez ematea ageriko gaitz edo sufrimendu larrien aurrean.

h) Animaliak gatibu edukitzea, haien behar etologikoei erantzun gabe.

i) Lege honek debekatzen dituen ikuskizunetan ikusle gisa parte hartzea.

j) Animalia-arentzako arrisku-egoera amaitzeko agintaritzak hartutako behin-behineko neurriak, kautelazkoak edo irmoak, eta zehapen osagarriak kentzea.

K) Animaliekin hazi edo salerostea dagokion baimenik izan gabe, edo lege ezarritako establezimenduetatik kanpo egitea.

l) Ezarritako epeetan animaliak galdu direla ez jakinaraztea, konpainiako animalia bat harrapatzea eta agintariei harrapaketaren berri berehala ez ematea.

m) Agintari eskudunei animalien eta haien instalazioen ikuskapena galaraztea, bai eta kontrol-eginkizunak betetzeko behar diren informazioa eta dokumentuak ez ematea edo Administrazioari okerreko dokumentazioa ematea ere.

n) Hiriko basa-animaliak harrapatzea, haiei tratu txarrak ematea edo haiekin salerostea, salbu eta administrazio eskudunak baimendutako pertsonen animalia-populazioak kontrolatzeko jarduerak egiten ari badira.

o) Pertsonen eraso eginez gero, bere titulartasuneko edo erantzukizuneko animalia al baitari ofizialaren edo gaitutako al baitariaren behaketaren mende jartzeko betebeharra ez betetzea, hamalau eguneko edo beste denboraldi batez, une bakoitzeko egoera epizootologikoak hala eskatzen duenean.

3. Arau-hauste oso astunak: arau-hauste oso astuntzat hartuko da, oro har eta jarraian tipifikatutako beste jokabide batzuk alde batera utzita, egitez edo ez-egitez eta debekatutako betebeharrak edo jokabideak ez betetzearen ondorioz animalia-heriotza edo ondorio larri iraunkorrak eragiten dituen jokabide oro.

Bereziki, honako hauek hartuko dira arau-hauste oso astuntzat:

a) Establezimenduen titularrek beren instalazioetan animaliak ostatatzen edo mantentzen dituzten edo dituzten betebeharrak ez betetzea, edo animalien zaintza eta bizi-baldintzen arloan debekatutako jokabideak ez egitea, animalia-heriotza edo ondorio larri iraunkorrak eragiten dituztenean.

b) Animaliak al baitariaren kontrolik gabe edo lege honetan ezarritako kasuetatik kanpo esterilizatzea, mutilatzea edo hiltzea, bai eta lege ezarritako baldintza eta betekizunen aurka antzeko beste edozein esku-hartze egitea ere.

c) Animaliei tratu txarrak ematea edo erasotzea, heriotza edo ondorio larri iraunkorrak eraginez.

d) Substantzia toxikoak hornituz animaliak hiltzea, lege honetan jasotako kasuetan izan ezik.

- e) Ikuskizun arautuetan parte hartzen duten animaliak anestesiak, drogak edo beste produktu batzuk hornitzea, haien otzantasuna, errendimendu fisiko handiagoa edo beren portaera naturalaren aurkako beste edozein helburu lortzeko.
- f) Elikagai ponzoñatuak bide eta espazio publiko edo pribatuetan gordetzea.
- g) Edozein komunikazio-euskarritan krudeltasuna, tratu txarrak edo itxurarik gabeko sufrimendua dakarten animaliekin eszenak filmatzea, argazkiak ateratzea edo grabatzea.
- h) Debekatutako ikuskizunetan animaliak parte hartzera behartzea.
- i) Animaliak modu oldarkorreetan edo bortitzean heztea edo borroketan parte hartzeko prestatzea.
- j) Animaliekin edo animalien artean borrokak eragitea, sustatzea edo antolatzea.
- k) Animaliak borroketan edo erasoetan parte hartzeko erabiltzea.
- l) Baimenik gabe basafaunako espezieak salerostea, haztea edo zeharkatzea, lagun egiteko animalia gisa erabiltzen badira.
- m) Arriskutsuak izan daitezkeen txakur-arrazak baimenik gabe hazi edo gurutzatzea, bai eta ezarritako epean ez esterilizatzea ere.
- n) Animaliak abandonatzea.

II. KAPITULUA Zehapenak

34. artikulua. Zehapenen zenbatekoa

1. Lege honetako arau-haustek 100 eurotik 100.000 eurora bitarteko isunekin zehatuko dira, eskala honen arabera:

- a) Arau-hauste arinak, 100 eurotik 3.000 eurora bitarteko isunekin.
- b) Arau-hauste larriak: 3.001 eurotik 10.000 eurora bitarteko isuna.
- c) Arau-hauste oso astunak: 10.001 eurotik 100.000 eurora bitarteko isuna.

2. Lege honetan ezarritako zehapenen zenbatekoak urtean behin eta automatikoki eguneratuko dira, kontsumoko prezioen indizearen arabera. Indize hori aurreko urteko zehapenaren zenbatekoari aplikatuko zaio.

3. Zehapenetatik datozen diru-sarrerak animaliak babesteko jardueretara bideratuko dira.

35. artikulua. Zehapen osagarriak

1. Zehapen-ebazpenak aginduko du arau-haustearen xede diren animaliak konfiskatzeko eta, hala badagokio, bilketa-zentro batera eramateko, beharrezkoa denean animalia osotasun fisikoa eta herritarren segurtasuna bermatzeko.

2. Arau-hauste astunak eta oso astunak egiteak instalazio, lokal edo establezimenduak aldi baterako ixtea ekar dezake, gehienez ere bi urtez astunak, eta gehienez lau urtez oso astunak, eta beste animalia batzuk erosteko debekua, gehienez ere lau urtez.

3. Arau-hauste larriak egiteagatik ezarritako zehapenek berekin ekar dezakete, dagokion isunaren zehapen osagarri gisa, animaliak edukitzeko desgaikuntzaren zehapen osagarria, hiru hilabetetik lau urtera artekoa gehienez ere. Arau-hauste oso larriekin batera, animaliak edukitzeko hamar urtera arteko desgaikuntza dakarren zehapen osagarri bat ezarriko da.

4. Larritzat edo oso larritzat jotako arau-hausteak hiru urte baino gutxiagoan errepikatzen badira, behin betiko galduko dira lege honen II. tituluko III. kapituluaren adierazitako administrazio-baimenak.

36. artikulua. Zehapenen mailaketa

1. Zehapenak mailakatzeko, inguruabar hauek hartuko dira kontuan:

a) Erruduntasun-maila edo intentzionalitatea.

b) Eragindako abereen kopurua, egindako arau-hausteak haiei eragindako kaltea eta animalien osasunean, osasun eta segurtasun publikoan edo ingurumenean duten eragina.

c) Arau-haustearekin lotutako edo aurreikusitako legez kontrako irabazi-asmoa eta irabaziaren zenbatekoa.

d) Arau-haustean jarraitutasuna, iraunkortasuna, berrerortzea, ankerkeria eta/edo ankerkeria.

e) Urtebetean izaera bereko arau-hauste bat baino gehiago egitea, administrazio-bidean ebazpen irmoaren bidez hala deklaratu bada.

f) Arau-haustearen erantzukizun-mailan eragina izan dezakeen beste edozein inguruabar, zentzu aringarri edo astungarrian. Horretarako, garrantzi berezia izango du adingabeen aurrean animalien aurka egindako indarkeriak.

g) Zehatutako pertsonaren eta agintaritza eskudunaren arteko lankidetzak, gertaerak argitzeko eta kaltetutako ondasuna itzultzeko.

2. Bi arau-hauste edo gehiagoren erantzuleari arau-hauste bakoitzari dagozkion zehapen guztiak ezarriko zaizkio.

3. Egitate berak edo egitate anitzek arau-hausteen konkurtso erreala, ideala edo mediala eragiten badute, astuntasun txikieneko zehapenak ezarriko zaizkio zehapen bakoitzari.

III. KAPITULUA Prozedura eta eskumena

37. artikulua. Espedienteak hastea

1. Lege honetan aurreikusitako zehatzeko ahala Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioen Zigorrezko Ahalmenari buruzko otsailaren 20ko 2/1998 Legearen edo haren ordezkio arauaren arabera baliatuko da.

2. Udalek lege honen arabera hasitako zehapen-espeditentek instruitu eta ebatziko dituzte, gune zoologikoei buruzkoak izan ezik, horien instrukzioa eta ebazpena foru-aldundien eskumena izango baita.

3. Udal-agintariak eskumen hori gauzatzeko behar diren baliabideak ez dituztenean, akordioak egin ahal izango dituzte foru-organo eskudunekin, eginkizun horiek beren gain har ditzaten.

4. Arau-haustek delitu edo falta izan badaitezke, administrazio instrukzio-egileak jurisdikzio-organo eskudunari pasatuko dio erruduntasun-testigantza, eta ez du zehapen-prozedurarekin jarraituko agintaritza judizialak epai irmoa edo prozedurari amaiera ematen dion ebazpena eman arte.

Agintaritza judizialaren zehapenak administrazio-zehapena ezartzea baztertuko du, subjektuaren, egitatearen eta oinarriaren identitatea ikusten den kasuetan. Deliturik edo faltarik egon dela baietsi ez bada, Administrazioak zehapen-espeditentekin jarraitu ahal izango du, jurisdikzio eskudunak frogatuztat jo dituen egitateak oinarri hartuta.

Administrazio-prozedura zehatzailea eteteak ez du eragozten hartutako kautela-neurriei eustea, baldin eta bateragarriak badira prozesuaren esparruan erabakitakoekin.

38. artikulua. Behin-behineko neurriak

1.- Animaliak edo pertsonen osotasuna babesteko beharrezkoa denean, behin-behineko neurriak hartu ahal izango dira zehapen-prozedura hasi aurretik.

2.- Honako hauek dira zehapen izaera ez duten behin-behineko neurriak:

a) Lege honen babespean dauden animaliak behin-behinean kentzea, baldin eta lege honen xedapenak urratu izanaren zantzuak badaude, eta, horren ondorioz, animaliak berehala eta presaz kentzea komeni bada.

b) Nahitaezko baimen edo erregistrorik ez duten establezimendu, instalazio edo zerbitzuak ixtea edo ixtea, edo haien funtzionamendua etetea, ikusitako akatsak zuzendu arte edo animalien babes eta ongizateagatik eskatutako baldintzak bete arte.

3. Behin-behineko neurriek proportzionaltasun-irizpideari jarraituko diote, eta funtzionarioek egingako aktan justifikatuko dira neurri horien kausa eta helburu zehatzak.

4. Behin-behineko neurriak organo eskudunaren ebazpen bidez berretsi edo kendu behar dira, eta neurri horiek hartzeak ez du aurrez epaitzen eragiten dien subjektuen erantzukizun penala edo administratiboa.

5. Behin-behineko neurriei eutsiko zaie neurriak hartzeko arrazoiek dirauten bitartean.

39. artikulua. Kautelazko neurriak

1. Zehapen-espedita hasi ondoren, eta arau-hauste gehiago ez egiteko, administrazio-agintaritza instrukzio-egileak honako kautela-neurri hauek hartu ahal izango ditu, arrazoituta:

a) Hartutako behin-behineko neurriak mantentzea edo aldatzea; kautelazko neurriak izango dira.

b) Animaliak prebentzioz konfiskatzea eta zaintzea, animaliak biltzeko zentro batean sartu ondoren.

c) Instalazio, lokal edo establezimenduak prebentzioz ixtea.

d) Agintari eskudunak animaliak lekualdatzeko legez eskatzen diren agiriak ibilgetzea edo ez ematea.

2. Kautela-neurriek iraungo dute horiek hartzeko arrazoiek dirauten bitartean. Edonola ere, animaliak ezin izango dira atera espedientearen ebazpen irmoaz harago, eta prebentziozko itxierak ezin izango du 34.2 artikuluan aurreikusitako epearen erdia baino gehiago iraun, baldin eta animalien behin betiko konfiskazioarekin irmoki zehatu ez bada.

3.- Zehapen-espedientearen, egindako arau-haustearen zenbatekoaz gain, behin-behineko edo kautelazko neurriak ezartzeak eragin ditzakeen kalteak ere jasoko dira.

40. artikulua. Zehapenak ezartzea

1. Honako hauei dagokie arau-hausteetarako aurreikusitako zehapenak ezartzea:

a) Alkatetzari, arau-hauste arinen kasuan.

b) Gobernu Batzordeari, halakorik badago, edo udalbatzari, arau-hauste astun eta oso astunen kasuan.

c) Foru-organo eskudunari, bere eskumeneko arau-hausteen kasuan.

41. artikulua. Erantzukizun zibila

Lege honetan aurreikusitako edozein zehapen ezartzeak ez du baztertzen zehatutako pertsonaren edo erakundearen erantzukizun zibila.

42. artikulua. Arau-haustek eta zehapenak preskribatzea

1. Lege honetan aurreikusitako arau-haustek urtebetara preskribatuko dira arinen kasuan, bi urtera larrien kasuan, eta hiru urtera oso larrien kasuan.

Arau-hausteen preskripzio-epea arau-haustea egin den egunetik hasiko da kontatzen. Arau-haustea modu jarraituan egin bada, arau-haustea eragin duen azken egitatea egin zen egunetik edo legez kontrako egoera ezabatu zenetik hasiko da kontatzen epe hori.

2. Arau-hauste oso larriengatik ezarritako zehapenak hiru urtera preskribatuko dira, arau-hauste larriengatik ezarritakoak bi urtera, eta arau-hauste arinengatik ezarritakoak urtebetara.

Zehapenen preskripzio-epa zehapena ezartzen duen ebazpena administrazio-bidean irmo bihurtu eta hurrengo egunean hasiko da kontatzen.

Lehenengo xedapen gehigarria. Dibulgazio- eta sentsibilizazio-ekintza instituzionala.

Urtebeteko epean, Eusko Jaurlaritzak eta foru-aldundiek lege honen edukia euskal gizartearen artean zabaltzeko ekimenak egin beharko dituzte, bai eta animaliekiko errespetua sustatzen lagunduko duten aldian behingo neurriak hartu ere.

Ekimen horien artean, honako hauek izango dute lehentasuna:

- Informazioa eta sentsibilizazioa ematea animaliak abandonatzeak eta/edo tratu txarrak emateak dakartzan ondorioei buruz eta animalien eta pertsonen arteko bizikidetzaren egokiarri buruz.
- Lagun egiteko animaliak hausnartu gabe eskuratzeari uko egitea eta animalia horiek esterilizatzeko beharraz kontzientziaztea.
- Lagun egiteko animalien adopzioa eta edukitzea arduratsua sustatzeko dibulgazio-ekintzak garatzea.
- Animalien ongizateari buruzko informazio- eta aholkularitza-kanpainak egitea lege honen ondoriozko betebeharren eta erantzukizunen eraginpeko kolektibo sozial eta profesionalen artean.
- Ikasleen artean dibulgazio-kanpainak programatzea eta animalien ongizateari buruzko edukiak irakaskuntza arautuaren eta ez-arautuaren hezkuntza-programetan sar daitezen sustatzea.

Lehen Xedapen Iragankorra. Espezie exotiko inbaditzaileetako animalien aleak.

1. Espezie exotiko inbaditzaileen katalogoan sartutako animalia-espezieen aleak, 2013ko abuztuaren 3a baino lehen konpainia exotikoko edo etxeko animalia gisa eskuratuak edo behar bezala baimendutako parke zoologikoetan kokatuak, haien titularrek mantendu ahal izango dituzte, 2014ko abuztuaren 4a baino lehen edukitzearen edo eskuratzearen berri eman bazuten.
2. Foru-agintariek ezarriko dute, hala badagokio, aleak esterilizatzeko betebeharra, bai eta identifikazio-sistema egokiak ere.
3. Titularrek berehala jakinarazi beharko dute ale horiek ustekabeen askatu direla, eta ezin izango dituzte merkaturatu, erreproduzitu edo laga.

Agintari eskudunek, eskatuz gero, aipatutako animaliak borondatez entregatzea erraztuko dute.

4. Debekatuta dago basa-jatorriko hegazti-espezie aloktono guztien aleak edukitzea, garraiatzea eta salerostea. Debeku hori espezie exotiko inbaditzaileen katalogoan sartutako espezieen gatibutasunean jaïotako hegaztiei ere aplikatzen zaie; debeku horretatik salbuetsita daude 2007ko martxoaren 23a baino lehen legez eskuratutako basa-jatorriko aleak.

Bigarren xedapen iragankorra. Animalien Ongizate eta Babeserako Erakundearteko Kontseilua

Lege hau indarrean sartu eta gehienez ere urtebeteko epean, Animalien Ongizaterako eta Babeserako Erakundearteko Kontseilua sortzeko Dekretua argitaratuko da.

Xedapen indargabetzailea.

Xedapen honek Animaliak Babesteko urriaren 29ko 6/1993 Legea indargabetzen du, bai eta lege honetan xedatutakoarekin kontraesanean dauden edo bateraezinak diren maila bereko edo beheragoko xedapenak ere.

Azken xedapenetatik lehena. Garapen-xedapenak.

Eusko Jaurlaritzak urtebeteko epean emango ditu lege hau garatzeko bere eskumenekoak diren arauak.

Azken xedapenetatik bigarrena. Indarrean jartzea.

Lege hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta hurrengo egunean jarriko da indarrean.

ERANSKINA

KONPAINIAKO ANIMALIA-ESPEZIEAK

A ZATIA

Txakurrak (*Canis lupus familiaris*)

Katuak (*Felis silvestris catus*)

Hudoak (*Mustela putorius furo*)

B ZATIA

Ornogabeak (erleak, Mollusca filumeko moluskuak eta Crustacea subfilumeko krustazeoak izan ezik)

Uretako animalia apaingarriak

Anfibioak

Narrastiak

Hegaztiak: oiloak, indioilarrak, pintadak, ahateak, antzarak, galeperrak, usoak, faisaiak, eperrak eta estruzioniformeak ez diren hegazti-espezieen espezimenak (Ratitae)

Ugaztunak: elikagaiak ekoizteko erabiltzen direnak ez diren karraskariak eta unxiak, bai eta ekoizpenerako eta errentarako erabiltzen direnak ez diren ekidoak ere, aplikatu beharreko sektore-araudian aurreikusi gabekoetan.

